

Ι. ΟΙΚ.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΚΑΙ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

5. 'Οδός Πατησίων ἀριθ. 5.

Αἱ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται ἀπ' εὐθείας εἰς Ἀθήνας διὰ γραμματοσήμου, χαρτονομισμάτων, χρυσοῦ κ.τ.λ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αὐγούστου Μακέ: Ο ΚΟΜΗΣ ΛΑΒΕΡΝΗ, (μετὰ εἰκόνων) μετάφρασις Ἰαρ. Ἀρνίνου. (συνέχεια). — *Fortuné Boisgobey*: ΤΟ ΚΟΜΜΕΝΟ ΧΕΡΙ, μετάφρασις Δισώπου. (συνέχεια). — Ἰουλίου Κλαρετῆ: Η ΣΗΜΑΙΑ, ἔργον στεφθὲν ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας, μετάφρασις I. A. Z. (συνέχεια).

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ προκληρωτικά

Ἐν Ἀθήναις φρ. 8, ταῖς ἐπαρχίαις 8,50 ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. χρυσῷ 15. Ἐν Ῥωσίᾳ ρούβλια 6.

Φεύ! κυρία μου, εἶπε, δὲν ἐπληγώθητε; (σελ. 786).

ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΜΑΚΕ

Ο ΚΟΜΗΣ ΛΑΒΕΡΝΗ

ΚΑΤΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΝ ΧΑΡ. ΑΝΝΙΝΟΥ

[Συνέχεια].

Γ'

Η ΚΙΘΑΡΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

Ὁ Βελαίρ ἦτο τῷ ὄντι σύντροφος ἀξίεραστός, μίαν μόνην ἔχων ἔλλειψιν, τὸ ὄνομά του. Ὁ κιθαρωδὸς δὲν πρέπει ποτὲ νὰ λέγηται Βελαίρ, ἦτοι Εὐηχος.

Ἐν τούτοις κάποτε μερικαὶ ἀναλογίαι, τὰς ὁποίας βλέπομεν μετὰξὺ τοῦ ὀνόματος καὶ τοῦ ἐπαγγέλματος, μᾶς κάμνουν νὰ πιστεύσωμεν εἰς τὸ πεπρωμένον. Ὁ Βελαίρ ὁμως δὲν ἐξέλεξε τὸ ἐπάγγελμα του διὰ νὰ συμφωνῇ μὲ τὸ ὄνομά του, ἀπεναντίας ὤφειλε τὸ ὄνομά του εἰς τὴν μουσικὴν του ἰκανότητα ἢ καὶ εἰς τὴν καλλονὴν του. Μήπως κυρία τις τὸν ἀπεκάλεσε Βελαίρ (Bel-air, δηλαδὴ ὠρατον τὴν ὄψιν) βλέπουσα τὴν ἐρασίαν μορφήν του, ἢ μήπως φιλόμυσός τις τὸν

ἀπεκάλεσε Βελαίρ δηλαδὴ Εὐηχον, χάρις εἰς τὰς ὠραίας μελωδίας, ἃς συνέθετεν; Ἄδηλον τὸ βέβαιον ὁμως εἶνε ὅτι ὁ μουσικὸς διετήρησε τὸ ἐπώνυμον τοῦτο μετ' εὐαρεσκείας. Ὁ ἀληθὴς λόγος τὸν ὅποιον θὰ ἀνακοινώσωμεν ἐμπιστευτικῶς εἰς τὸν ἀναγνώστην, εἶνε ὅτι ὁ Βελαίρ δὲν εἶχε μέχρι ἡλικίας εἴκοσιν ἐτῶν ὄνομα ἴδιον.

Παῖδιον ἐγκαταλελειμμένον, γυμνῶν, πλανώμενον εἰς τὰς ὁδοὺς, χωρὶς κανεὶς νὰ τείνη πρὸς αὐτὸ χεῖρα βοηθείας ἢ

νά τοῦ μειδιάσει φιλικῶς, μικρὸς βοσκὸς εἰς τὴν ἐξοχὴν, ὠχρὸς καὶ πένης μαθητευόμενος, οὐκ οἶδ' αὖτις τέχνης ἐν ταῖς πόλεσιν, ὀργῶν πρὸς τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὰς εὐγενεῖς σπουδὰς, ἀγαπῶν τὸν οὐρανόν, τὴν θάλασσαν, τὴν γῆν, πᾶν ὅ,τι ὠραῖον, τὸν χρυσόν, τὰ μέγαρα, τὴν τέχνην, πᾶν ὅ,τι πλούσιον, ὁ Βελαίρ προσήγγιζεν ἤδη εἰς τὸ δέκατον πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας του, καὶ θ' ἀπέβησθε τῆς πείνης ὡς τόσοι ἄλλοι, ἢ ὡς τόσοι ἄλλοι, θὰ καθίστατο στρατιώτης, κτίστης ἢ μοναχός, ἂν δὲν τῷ συνέβαινε περιστατικόν τι ἐν ἔτει 1680 εἰς Φονταίνεβλώ, τὸ ὅποτον ὁ Θεὸς ἀναμφιβόλως ἔκαμε νὰ συμβῇ.

Τὸ ὄρφανόν, τὸ ἀνευ ὀνόματος καὶ ἀπορον παιδίον παρετήρει δι' ὅλης τῆς ἡμέρας μέσον τοῦ ἔρκου τοὺς διαβαίνοντάς ἱπποὺς τῶν αὐλικῶν, τὰ χρυσοκέντητα ἱμάτια, τὰ πτερά, τὰ μεταξίνα φορέματα. Εἶχε παρατεθῆ πρόγευμα ἐντὸς τοῦ δάσους. Αἱ κυρίαὶ κατηνάλισκον ἀφειδῶς τοὺς ἐπὶ τῶν τραπέζων καρπούς, τοὺς πλακοῦντας, τὰ ποτά. Οἱ ἄνδρες περιποιούντο τὰς κυρίας καὶ ἐρρόφων ἰσοχειλῆ ποτήρια, ἅτινα προσέφερον πρὸς αὐτοὺς οἱ θεράποντες τοῦ βασιλέως ἐπὶ ἐπιχρῶσων δίσκων.

Μετὰ τὸ πρόγευμα, πᾶσα ἐκείνη ἡ πολυπληθὴς τῶν εὐπατριδῶν ὁμήγουρις ἀπέπτη ὡς σμήνος φοινοικοπτέρων ἢ χρυσοπτέρων φασιανῶν. Τὸ παιδίον μὴ βλέπον πλέον τινὰ ἐφ' οὗ νὰ προσηλώσῃ τοὺς ἐκστατικούς ὀφθαλμούς του ἠσθάνθη τοὺς νυγμούς τῆς πείνης καὶ ἀπὸ τοῦ βάθους τῆς ἐκ ρόδων καὶ ἰάσμων λόχμης, ἐν ἣ ἐκρύπτετο, ἔβλεπε λαϊμαρῶς τὰ λείψανα τοῦ γεύματος, ἅτινα οἱ θεράποντες ἐσκόρπιζον εἰς τὰς δενδροστοιχίας, ἀποκομίζοντες τὰ πινάκια καὶ τὰ σκεύη.

Ὀλισθαίνων ὡς σάυρα κατὰ μῆκος τῆς φραγῆς, ἀνεῦρεν ὀπῆν κειμένην πλησίον μεγάλου κισσοσκεποῦς περιπτέρου, ἐπήδησε τὴν τάφρον καὶ εἰσῆλθεν. Εἰς ἀπόστασιν ἑκατὸν βημάτων, ἐπὶ τραπέζης μεταξὺ δύο κανίστρων ἀνθῶν, ἀνυψοῦτο πυραμὶς ἐκ καρπῶν καὶ γλυκισμάτων. Μία σάυρα δύναται νὰ διανύσῃ εἰς δέκα δευτερόλεπτα τὰ ἑκατὸν βήματα. Ἐπειτα καὶ ἡ σκιά καὶ τὸ παράμερον μέρος ἦσαν εὐνοϊκὰ καὶ ἡ ὄρεξις ἐν ἡλικίᾳ δεκαπέντε ἐτῶν εἶνε σύμβουλος ἀπερίσκεπτος. Διὰ τοῦτο δὲν ἠδυνήθη ἐπὶ πολὺ ν' ἀντιστῇ εἰς τὸν πειρασμόν.

Τὸ ἀπορον παιδίον προχωρῆσαν ταχέως εὐρέθη ἐν ἀκαρεῖ πρὸ τῶν θαυμασίων ἐκείνων.

Αἶφνης ἀκοῦσαν ἤχους κιθάρας ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν. Ἀριστερὰ αὐτοῦ ἠγείρετο μεταξὺ τῶν δένδρων ἕτερον περίπτερον ἀποκεκρυμμένον ὑπὸ τοῦ φυλλώματος κισσοῦ καὶ αἰγοκλήματος· μακρὰ παραπέτασμα ἐκ μετάξης ἐκάλυπτον κατὰ τὸ ἦμισυ τὰ παράθυρα καὶ ἐπέχεον ἐντὸς τοῦ ἐσωτερικοῦ σκιά, δι' ἣς τὸ βλέμμα κατ' ἀρχὰς δὲν ἠδύνατο νὰ διεισδύσῃ. Ὁμοῦ μετὰ τοῦ μουσικοῦ ὄργάνου, ἦδε μία φωνὴ ἰσχυρὰ καὶ ἐναρμόνιος συνδέουσα μὲ τὴν

ἐντεχον ὑπήχθαι τῶν χορδῶν τοὺς περιπαθεῖς φθόγγους καστιλλιανοῦ ἄσματος.

Ὁ παῖς ἐλησμόνησε τὴν πείνάν του, ἢ μελωδία ἐκείνη τὸν κατεγούτευσεν. Τὸ μέλος ἦτο ἐκ τῶν εὐκλῶς ἐντυπωμένων εἰς τὴν μνήμην, μονότονον καὶ χαῦνον μετ' ἐπωδοῦ συνήθους εἰς τὰ ἰσπανικὰ ἄσματα. Ἀλλὰ τὸ ἄσμα διεκόπη ὑπὸ κραυγῆς γυναικὸς ἐντρόμου ἀντηχησάσης ἐντὸς τοῦ περιπτέρου. Ἐτέρα γυνὴ εἶχεν ὑπανεγείρει τὸ παραπέτασμα ἔξωθεν καὶ ἀνεκάλυψε τὸν κιθαρωδόν, οὕτινος τὸ ἄσμα ἤκραστο νεανίς ἐξαισίου καλλονῆς, γονυπετῆς ἐνώπιόν του ἐπὶ προσκεφαλαίῳ.

Ὁ Βελαίρ — ἄς τὸν ὀνομάσωμεν τέλος πάντων οὕτω — ἐκρύβη ὑπὸ τὸ φύλλωμα, ἤκουσε τὰς ἐπιπλήξεις καὶ τὰς δικαιολογίας καὶ εἶδε τὴν νεάνίδα ἐξελθούσαν ἐν τάχει ἐκ τοῦ περιπτέρου καὶ κρούπουσαν διὰ τῶν λεπτῶν δακτύλων τῶν χειρῶν τῆς τὸ πορφυροῦν ἐξ αἰδοῦς πρόσωπόν τῆς.

Ἡ ἔρις ἐξηκολούθησε μεταξὺ τοῦ κιθαρωδοῦ καὶ τῆς δεσποτικῆς γυναικός, τῆς καταλαβούσης αὐτὸν ἄφνω. Αἱ διαμεβόμεναι ἐκφράσεις ἐγένοντο αὐστηραί, τραχεῖαι, ἀπότομοι καὶ ὁ Βελαίρ ἤδη ἐμελέτα φυγὴν ἐπιτήδειον, ἦν ὁ ἐκ τῆς φιλονεικίας θόρυβος ἠδύνατο κάλλιστα νὰ διευκολύνῃ, ὅτε τρίτη γυνὴ ἐνεφανίσθη εἰς τὸν δρόμον, δι' οὗ ἀκριβῶς ἐσκόπει νὰ δραπετεύσῃ.

Προέβη αὕτη μεγαλοπρεπῶς καὶ βραδέως, μὲ τοὺς ὀφθαλμούς κρυπτομένους ὑπὸ τὴν καλύπτραν, λάμποντας ὁμῶς ἐξ ὀργῆς ἄμα καὶ περιεργείας. Εὐθὺς ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὸ περίπτερον, ἡ γυνὴ ἦτις εἶχεν εἰσέλθει εἰς αὐτὸ προηγουμένως, ἀφῆκε κραυγὴν, παρομοίαν πρὸς ἐκείνην ἣν πρότερον ἐξέφευρεν ἢ παρ' αὐτῆς φωραθεῖσα νεανίς.

— Προσέξατε διότι ἀκούουν ἀπ' ἐξω, εἶπεν ἡ μεγαλοπρεπῆς δέσποινα ἀρκετὰ μεγαλοφῶνως ὥστε ν' ἀκούσῃ εὐκρινῶς τοὺς λόγους τῆς ὁ Βελαίρ.

— Κυρία, ἀπήντησεν ἡ ἄλλη γυνὴ, εἶνε πάντῃ περιτταὶ αἱ παρατηρήσεις σας.

— Ἐὰν ἡ κυρία δὲ Μοντεσπᾶν δὲν μεριμνᾷ περὶ ἑαυτῆς, προσέθηκεν ἡ τελευταία ἐλθοῦσα, ἄς σεβασθῇ καὶ τὸν βασιλέα.

Τὴν λέξιν «βασιλεὺς» ἀκούσας ὁ Βελαίρ ἐφρικίασε καὶ συνεστάλη ὡς ἔντομον εἰς τὸ βάθος τῆς χλοερᾶς κρύπτῃς.

— Παρατηρῶ πρὸς τὴν κυρίαν Μαιντενῶν, εἶπεν ἡ κυρία Μοντεσπᾶν, ὅτι πρὸ ὀλίγου εἶδα τὴν μικρὰν Φοντάνζ γονυπετῆ πρὸ τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος. Τὸ τοιοῦτον ἐκθέτει λίαν τὴν ὑπόληψιν τοῦ βασιλέως καὶ περὶ αὐτοῦ ὄφειλε νὰ φοβηθῇ ἡ κυρία Μαιντενῶν. Φαντάσθητε ἂν εἰσῆρχετο κανεὶς εἰς τὸ περίπτερον τί σκάνδαλον! Ὁμολογήσατέ το, κυρία, ὑμεῖς, ἡ ὁποία ἀποστρέφεσθε τόσον τὰ σκάνδαλα.

— Εἶνε ἀληθές. Ἐσφαλα! ἐψιθύρισε ὁ βασιλεὺς.

— Ἡ ὕμετέρα Μεγαλειότης δὲν ἔσφαλλε ποσῶς, ὡς δικαιουμένη νὰ ἴδῃ καὶ νὰ

δεχθῇ ὅποιονδήποτε θέλει, ἀπήντησεν ἡ κυρία Μαιντενῶν, διότι ὁ βασιλεὺς εἶνε κύριος ἀπόλυτος εἰς τὴν οἰκίαν του μετὰ τὸν θάνατον τῆς βασιλίσσης. Ἐγὼ ἐνόμιζα ὅτι ἡ κυρία Μοντεσπᾶν ἐπέπληττε τὸν νικητὴν τῆς Εὐρώπης, διότι ἔκρουε τὴν κιθάραν, ὡς νὰ ἦτο ἐπιτετραμμένον εἰς τὸν κυρίαρχον τοῦ κόσμου ὅλου νὰ ἔχῃ τὰς ὀρέξεις χυδαίου ἔραστοῦ.

Μόλις ἐρρήθησαν αἱ λέξεις αὗται καὶ παρευθὺς χεὶρ ἀνδρική ἀνήγειρε τὸ παραπέτασμα, ἀντικειμένον τι δὲ λίαν ὀγκῶδες ἐκσφενδονισθὲν ἔσχισε τὸν ἄερα μετὰ συριγμοῦ παραδόξου καὶ κατέπεσεν ἐπὶ τῆς μαλακῆς χλόης τῆς τάφρου, ἐξ βήματα μακρὰν τοῦ Βελαίρ.

Ὁ ταλαίπωρος παῖς ἐνόμισεν ὅτι ἀνεκαλύφθη ἐν τῇ κρύπτῃ του. Συνεσπειρώθη ἔτι μᾶλλον μὴ τολμᾶν ν' ἀναπνεύσῃ ὑπὸ τὸ δυσβάστακτον βάρος τῆς βασιλικῆς ὀργῆς, εἰς ἣν ἀπέδιδε τὴν ἐκσφενδόνισιν τοῦ ἀντικειμένου. Ἄλλ' οὐδεὶς ἐσυλλογίζετο τὸ πτωχὸν παιδίον, ὁ δὲ Λουδοβίκος ΙΔ' ἐξῆλθε τοῦ περιπτέρου μὲ τὴν κεφαλὴν κεκυφίαν, μεταξὺ τῆς κυρίας Μοντεσπᾶν, ἣτις ἐδάκρυεν ἐκ τοῦ πείσματος, καὶ τῆς κυρίας Μαιντενῶν, ἣτις ἐμειδία διὰ τὸν θρίαμβον.

Αἱ κεφαλαὶ τῶν τριῶν ἐπισήμων ὑποκειμένων, φωτιζόμεναι ὑπὸ τῶν τελευταίων λάμπων τῆς ἡμέρας, περιεβάλλοντο ἄρρητον ἔκφρασιν ὑπερόχου καλλονῆς. Κατώπτριζον πᾶσαν τὴν ἀλαζονείαν καὶ πάσας τὰς ἀδυναμίας τῆς ἀξιωμαθημονεύτου ἐκείνης ἐποχῆς. Ὁ Βελαίρ μὲ ὄλην τὴν ἀπειρίαν καὶ τὸν τρόμον του ἐνόησεν ὅτι εἶδε διερχομένην ἔμπροσθέν του ἐν τῇ ἀμφιλόχῃ πλήρη τὴν σύγχρονον ἱστορίαν τῆς ἐποχῆς του.

Κατάπληκτος καὶ τρέμων προύχωνσεν ἔρπων μέχρι τῆς τάφρου, τείνων τὸ οὖς ἀπλήστως διὰ ν' ἀκούσῃ τὸν τελευταῖον κρότον τῶν βημάτων τῶν τριῶν ἐκείνων ὑποκειμένων, ὅτε αἶφνης ἡ τεταμένη χεὶρ του ἐξήγειρεν ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀνθῶν καὶ τῶν κληματιδῶν μυστηριώδη ἄρμονίαν. Ὁ Βελαίρ παρετήρησε περὶ αὐτὸν ἐκπληκτος καὶ εἶδε στίλβοντα ἐπὶ ζύλου λεμονέας ἐγκολλημένα χρυσοῦ καὶ μαργάρου. Τὸ ἀνέστιον παιδίον εἶχεν ἐγγίσει τὰς χορδὰς τῆς κιθάρας, τὰς θερμὰς εἰσέτι ἐκ τῆς ἐπαφῆς τῆς ἀβροφυοῦς χειρὸς τοῦ μεγάλου βασιλέως. Εὐρίσκει τὴν κιθάραν τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ'.

Σπανίως ὁ Ὑψιστος παρέχει τὴν εὐφύαν, χωρὶς ἐνταυτῷ νὰ παράσχη καὶ τὴν εὐκαιρίαν πρὸς ἀνάπτυξιν αὐτῆς. Ἐνίοτε μάλιστα, ἡ εὐφύα συνίσταται εἰς τὸ ἐπωφελεῖσθαι τῆς εὐκαιρίας. Εὐθὺς ὡς ὁ Βελαίρ ἔλαβεν εἰς χεῖράς του τὴν πολύτιμον κιθάραν, αὐτὴν ἐκείνην ἴσως, ἣτις εἶχε χρησιμεύσει εἰς τὴν ἰσπανίδα Ἄνναν τὴν Αὐστριακὴν, καὶ ἣτις εἶχε συνοδεύσει διὰ τῶν ἤλων τῆς τοῦ στίχους, οὗς ὁ κ. Σαίτ-Αινιὰν ἔγραφε διὰ τὸν βασιλέα πρὸς τὴν Λαβαλλιέρ, μόλις ὁ ἀρμονικὸς θροῦς ἀνέθορεν ἐκ τῶν στέφων τοῦ ὄργάνου, τοῦ καταδικασθέντος παρὰ τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ' εἰς αἰώνιαν σι-

γὴν καὶ πάραυτα παραφερόμενος ὑπὸ ὑπερφηφάνειας καὶ ἐμπνεύσεως εἶπε καθ' ἑαυτὸν: «Θὰ γείνω μουσικός». Ἐκτοτε φέρων πανταχοῦ μαζί του τὸ μουσικὸν ὄργανον ὡς λείαν, περὶ οὐδενὸς ἄλλου ἐσκέπτετο εἰμὴ περὶ ἤχων καὶ συνηγήσεων. Μόνος εἰς τὰ δάση, νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν προσεπάθει διὰ πάσης τοῦ πνεύματός του δυνάμεως, δι' ὅλης τῆς εὐκινήσιας καὶ ἐπιτηδειότητος τῶν δακτύλων του ν' ἀνεύρη τὸ μυστήριον, τὸ ἐγκεκλεισμένον ἐντὸς τῆς εὐήχου ἐκείνης θήκης, ὡσάκις δὲ ἐνίοτε ἐθλίβετο, διότι ἠγνόει ὅ,τι εἰς διδασκαλὸς τῆς μουσικῆς θὰ τὸν ἐδίδασκεν ἐντὸς δύο ὥρων, ὁ Βελαιρ πρὸς κατηγορίαν ἀνελογιζέτο τοὺς πρώτους μουσικούς, οἵτινες κατάρθωσαν ν' ἀποσπᾶσθαι ἐκ μιᾶς χορδῆς ἑπτὰ φθόγγους διαφορετικούς, παραλλασσομένους διὰ πέντε ἐτέρων, δι' ὧν τὸ ἀπομιμητικὸν τοῦ ἀνθρώπου πνεῦμα δύναται ν' ἀνταποδώσῃ πάντα ἤχων κρούοντα τὸ οὖς, τότε δὲ ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν ὅτι οἱ αὐτομαθεῖς ἐκείνοι μουσικοὶ εἶχον διδασχθῆ τὴν τέχνην παρὰ τῶν πτηνῶν μόνον, παρὰ τοῦ μορμυρίζοντος ρύακος, παρὰ τῆς στοναχῆς τοῦ ἀνέμου, καὶ εἶχον ἐπὶ τέλους δυνήθη αὐτοὶ ἀφ' ἑαυτῶν, ἀνευ διδασκάλων, νὰ διδάξωσιν εἰς τοὺς ἄλλους τὴν τέχνην, ἢν ἐδημιούργησαν.

Τὸ τοιοῦτον ἐνεθάρρυνε τὸν Βελαιρ· ἀλλ' αἱ ἐνθαρρύνσεις μόναι δὲν ἦσαν ἐπαρκεῖς· τὸ ἐξημμένον πνεῦμά του ἀκκμάτως ἐπέζητει τὴν ἀσκήσιν καὶ μετὰ δύο ἔτη ἐγίνωσκε νὰ κρούῃ τὴν κιθάραν ὅπως οὐδεὶς ἄλλος, ἀπὸ τοῦ θηβαίου Ἀμφίωνος, μέχρι τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ'. Ὁ Βελαιρ ὅμως οὐδὲ κἄν τὸ ὄνομα τῶν μουσικῶν σημείων ἐγίνωσκε, καὶ ὁμοίως κατὰ τοῦτο πρὸς τὸν περικλεᾶ αὐτοῦ σύγχρονον Ζουρδαίν, ἀφοῦ ἐπὶ δύο ἔτη συνέθετο καὶ ἐξέτελεσε τὴν ὠραιστάτην τοῦ κόσμου μουσικὴν, ἐδιδάχθη τί ἐστὶ μουσικὴ κλίμαξ, ὁδοπορῶν μετὰ τινος τυφλοῦ φλαμανδοῦ πρεσβύτου, κρούοντος ἀρρῦθμος ἐπὶ τοῦ μανδολίνου ὅλους τοὺς γνωστούς ἤχους ἀντὶ ἡμίσεως σολδίου καὶ οὐδόλως ὑποπεύοντος ὅτι πλησίον του ἀνεπαύετο ἐπὶ τῶν ὤμων ἐνὸς παιδίου ἢ κιθάρᾳ τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ', ἔργον περιεργότατον τῆς ψηφοθητικῆς τέχνης, ὅπερ πολλοὶ θὰ ἠγόραζον ἀντὶ δέκα χιλιάδων λιβρῶν, δηλαδὴ ἀντὶ ὀλοκλήρου πλουσίας.

Ἄλλ' ἄς ἔλθωμεν ἐν τάχει εἰς τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ὁ Βελαιρ ἠνδρώθη καὶ ἀπέκτησε φήμην μουσικοῦ.

Ἐννέα ἔτη διέρρευσαν. Ὁ Βελαιρ εἶνε ἤδη εἰκοσιπεντάετης. Ὁ βασιλεὺς Λουδοβίκος ΙΔ' εἶνε πενήτηκοντα καὶ δύο ἐτῶν· ἡ κυρία δὲ Φοντανζ, ἡ ὠραία δούκισσα, ἀπεβίωσεν ἔτος μετὰ τὴν ἐν τῷ περιπτέρῳ σκηνῇ. Ἡ κυρία Μοντεσπᾶν, περιπεσοῦσα εἰς δυσμένειαν, θνήσκει βραδέως ἐν τῇ ἐξορίᾳ· ἡ κυρία Μαιντενῶν, ἡ πρεσβυτέρα τοῦ βασιλέως εὐνοουμένη, βασιλεὺς ἀνευ τέρψεως· μόνη ἡ κιθάρᾳ ἀνθίσταται εἰς τὸν χρόνον. Ὑπὲρ ποτε ὠραία καὶ ἐξαιρετος ἀναπύεται ἐντὸς τῆς ἐπεστροφμένης δι' ὀλοσηρικοῦ θήκης τῆς,

ἐμπειστευμένη εἰς τὴν φύλαξιν τῆς δεσποινίδος Βιολέττας, τῆς νεάνιδος, ἣν ὁ Βελαιρ ἐβρῆναι ἐν τῷ στρατοπέδῳ τοῦ Κατινά.

Ἐὰν δὲ τις ἐπιθυμῇ νὰ μάθῃ πῶς ὁ ἔρωσ εἰσέδυσεν εἰς τὴν καρδίαν τῶν δύο νέων, ἄς ἐνθυμηθῇ τὴν καλλονὴν τοῦ μουσικοῦ, τὴν ἔνθερον ψυχὴν του, ἣτις ἀνηνκλατο εἰς τοὺς ὀφθαλμούς καὶ εἰς τὸ ἄσμά του καὶ θὰ ἐννοήσῃ διατί ἡ Βιολέττα ἐλειποθύμησε τὴν πρώτην φοράν καθ' ἣν τὸν ἤκουσε κιθαροδούντα. Μετὰ τοῦτο ἂν τις ἀναλογισθῇ ὅτι ἡ Βιολέττα ἦτο εἰκοσαέτις, ὅτι εἶχεν ὀφθαλμούς βαθέως κυανοῦ χρώματος ὑπὸ κόμην μέλαιναν, ἀνάστημα νύμφης καὶ στήθος σερπήνης, εὐκάλως θὰ κατανοήσῃ διατί ἡ λειποθυμία τῆς ἐκολάκευσε τὸν Βελαιρ ὡς ἔνδειξιν τιμῆς ἀπονεμομένης εἰς τὸν καλλιτέχνην καὶ διατί τὸν κατεμάγευσεν ὡς τεκμήριον εὐαισθησίας οὐχὶ κοινής.

Αὕτη ἐν ὀλίγαις λέξεσιν εἶνε ἡ σκιαγραφία τῶν δύο προσώπων, τὰ ὅποια θὰ διαγραφῶσι κάλλιον ἐν τῇ ἐξελίξει τῶν σελίδων τοῦ παρόντος διηγήματος... Ἐπανέλθωμεν εἰς τὸν ταξειδιώτην, εἰς τὸν Βελαιρ, τὸν τόσον ὑποχρεωτικὸν καὶ τόσον εὐθυμον, τὸν καλπάζοντα ἤδη ἐν τῇ πρὸς τὴν Γαλλίαν ἀγούσῃ ὁδῷ, καὶ διανύοντα τριάκοντα πέντε λεύγας καθ' ἐκάστην.

Ἐπεται συνέχεια.

FORTUNE BOISGOBEY

ΤΟ ΚΟΜΜΕΝΟ ΧΕΡΙ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

[Συνέχεια].

Ὁ κύριος Δορζέρ ἔτρεφε μεγάλην ἀπέχθειαν πρὸς τὰ ἐκκρεμῆ ζητήματα. Ἐκέρδισε μεγάλην πλουσίαν διὰ τῆς ἐνεργητικότητός του καὶ τῆς διααυγείας τῶν σκέψεών του. Αἱ δύο δὲ αὗται ιδιότητές του ὡς τραπεζίτου ἐβοήθουν τὸν οἰκογενειάρχην, ἵνα ἐξομαλύνῃ τὰς δυσχερεῖς περιστάσεις τοῦ βίου. Δὲν ἔλυε τὸν δεσμόν, τὸν ἀπέκοπτε. Τὸν κύριον δὲ Καρνοέλ τὸν ἤθελεν ὡς γραμματέα, ἀλλὰ δὲν τοῦ ἤρμοζε καὶ ὡς γαμβρός...

Τοιαύτη ἦν ἡ γνώμη τοῦ τραπεζίτου, ἀναδειχθέντος ἐκ τοῦ μηδενός, καὶ οὐδέποτε δισταζόντος εἰς τὰς ἀποφάσεις του καὶ τὴν ἐκτέλεσίν των.

— Μείνατε, κύριε, εἶπε, μείνατε· ἔχω νὰ σᾶς οὐμῆσω.

Ὁ νέος ἔμεινε καὶ ἐπερίμενε διακοίνωσιν, ἣν ἴσως ἐμάντευε, διότι ἐφάνετο εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του ἀνησυχία τις.

— Πρὸ δύο ἐτῶν, νομίζω, εἴσθε εἰς τὸ γραφεῖόν μου; ἠρώτησεν ἀποτόμως ὁ κύριος Δορζέρ.

— Μάλιστα, κύριε, ἕνα ἔτος καὶ ἔνδεκα μῆνας, ἀπεκρίθη ὁ Ροβέρτος, λίαν ἐκπλαγείς ἐπὶ τῇ ἐρωτῇ ταύτῃ.

— Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἔχετε κἀνὲν ἀπαρτόνον κατ' ἐμοῦ;

— Ὅχι, κύριε, καὶ δι' αὐτὸ ἀκριβῶς σᾶς εἶμαι λίαν εὐγνώμων. Ἡμῖν μόνος εἰς τὸν κόσμον, ἀνευ στηρίγματος καὶ περιουσίας. Μοῦ εὐρήκατε ἐργασίαν, τὴν ὁποίαν δὲν ἤλπιζα, καὶ ἐπροσπάθησα πάσῃ δυνάμει νὰ σᾶς εὐχαριστῶ. Καὶ ἔτι περισσότερο, μὲ ἐδέχθητε καὶ εἰς τὸν οἶκόν σας καὶ διὰ τὴν περίστασιν αὐτὴν, σᾶς παρακαλῶ, νὰ πιστεύσετε ὅτι ἐνόησα τὸ μέγεθος τῆς εὐνοίας σας.

— Ὡστε αἱ διαθέσεις μου πάντοτε ὑπῆρξαν ἀγαθαὶ δι' ὑμᾶς;

— Τόσῳ μάλιστα, ὥστε εἶμαι καθυποχρεωμένος.

— Πολύ καλά. Λοιπὸν διὰ νὰ μ' εὐχαριστήσετε ὅτι σᾶς μετεχειρίζομαι ὡς φίλον καὶ ὄχι ὡς ὑπάλληλον, διὰ νὰ μοῦ πληρώσετε τὰς εὐεργεσίας, κάμετε ἐργολαβίαν μὲ τὴν κόρην μου;

Ὁ Ροβέρτος μὴ ἀναμένων τόσῳ αἰφνιδίαν προσβολὴν δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ ἑαυτοῦ καὶ ἔκαμε κίνημά τι, τὸ ὅποτον ὁ κύριος Δορζέρ ἐξέλαβεν ὡς ἀρνησιν, διότι ἔσπευσε νὰ εἴπῃ:

— Μὴ ἀρνεῖσθε. Ἡ Ἀλίκη μοῦ τὰ εἶπεν ὅλα.

Ἐπεκράτησε βραχεῖα σιγή. Ὁ ἐραστής συγκινημένος ἐσιώπη, φοβούμενος μήπως παραφερθῇ. Ὁ πατήρ, ψύχραιμος ὡς ἀνακριτής, ἀνέμενε νὰ δικαιολογηθῇ ὁ κατηγορούμενος.

Δὲν ἐγνώριζε καλῶς τὸν τελευταῖον τῶν Καρνοέλ.

— Κύριε, εἶπεν ὁ Ροβέρτος ὑπερφηφῶς, οὐδὲν θὰ κρυψῶ, διότι κατ' οὐδὲν εὐρίσκω τὰν ἑαυτὸν μου ἔνοχον. Μετεχειρίσθητε ὅμως ἐκφράσεις τὰς ὁποίας δὲν ἐπιδοκιμάζω. Ἐργολαβῶ, σημαίνει προσπαθῶ ν' ἀποπλανήσω... ἢ τοῦλάχιστον προσπαθῶ ν' ἀρέσω. Ὅταν δὲ πρόκηται περὶ νεάνιδος πλουσίας, ἢ ἐκφρασίς αὕτη γεννᾷ τὴν σκέψιν τοῦ συμφέροντος, ἢ ὁποία δὲν ὑπάρχει εἰς ἕνα τίμιον ἀλλὰ πτωχὸν εὐγενῆ.

— Μὴ παίζετε μὲ τὰς λέξεις καὶ ὀμιλήσατε εἰλικρινῶς. Ἀγαπάτε τὴν Ἀλίκην.

— Ἀληθῶς, εἶπεν ὁ Ροβέρτος ἀνευ δισταγμοῦ.

— Ἄ! τὸ ὁμολογεῖτε; ἀνέκραξεν ὁ κύριος Δορζέρ.

— Διατί νὰ μὴ τὸ ὁμολογήσω;

— Καὶ ἀναμφιβόλως ὑποθέτετε ὅτι ἡ Ἀλίκη σᾶς ἀγαπᾷ;

— Δὲν τὴν ἐρωτήσατε; Καὶ δὲν σᾶς εἶπε; Πρὸ ὀλίγου μοῦ εἶπατε ὅτι σᾶς τὰ ὁμολόγησεν ὅλα.

Ὁ κύριος Δορζέρ ἐνόησεν ὅτι οὐδὲν ἔφερον ἀποτέλεσμα ἡ ἀνάκρισις αὐτῆ, ἄλλως τε ἐγνώριζεν ἀρκετὰ καὶ τὸ σχέδιόν του ἦτο ἀποφασισμένον.

— Κύριε, εἶπε μετὰ μικρὰν σκέψιν, σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ διότι ἐξηγήθητε εἰλικρινῶς. Θὰ σᾶς ἐρωτοῦσα διατί ἐβραδύνατε νὰ μὲ πληροφορήσετε περὶ πραγμάτων, τὰ ὅποια ἐδικαιούμην νὰ γνωρίζω, ἀλλὰ κρίνω ἀνωφελές νὰ ἐπανερχώμεθα πάλιν εἰς

τὸ παρελθόν. Προτιμῶ νὰ σὰς ἐκθέσω σαφῶς τὰς σκέψεις μου ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης καὶ τὴν ἀπόφασιν τὴν ὁποῖαν ἔλαβον διὰ νὰ δώσω πέρασ.

Ὁ Ροβέρτος ὠχρίσασεν ἀκούων τὸ ἤκιστα ἐνθαρρυντικὸν τοῦτο προοίμιον, ἀλλὰ μετ' εὐσταθείας, τὴν ὁποῖαν δὲν εἶχεν ἡ Ἀλίχη, ἐπερίμενε τὴν συνέχειαν.

— Συμφωνῶ, ἐπανελάβην ὁ τραπεζίτης, ὅτι ἔπρεπε νὰ προῖδω ὅ,τι συνέβη. Ἡ κόρη μου νέα καὶ ὠραία. Σεῖς πάλιν εἴχετε πᾶν ὅ,τι ἀρέσκει εἰς τὰς γυναῖκας. Ἐγὼ ἔπρεπε νὰ λάβω τὰ μέτρα μου.

Πιστεύσατε δὲ ὅτι ταῦτα λέγων δὲν σκέπτομαι νὰ σὰς προσβάλλω. Δὲν ἀποδίδω εἰς ὑμᾶς αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχετε, τὸ γνωρίζω.

Δὲν καταδέχεσθε ποτὲ νὰ ζητήσετε τὴν Ἀλίχην διὰ τὴν περιουσίαν τῆς· τὴν ἀγαπάτε εἰλικρινῶς καὶ θὰ τὴν ἀγαπάτε ἀκόμη καὶ ἂν μὴ εἶχε κἄν προῖκα. Σὰς ἐκτιμῶ ἀκόμη καὶ οὐδὲ θέλω νὰ σὰς ἐπιπλήξω διότι τὴν ἀγαπάτε. Ὁφείλω ὅμως νὰ σὰς εἴπω τὴν ἀλήθειαν, ὅσον σκληρὰ καὶ ἂν ἦνε.

Ὁ κύριος δὲ Καρνοὲλ εἶνε ἀδύνατον νὰ νυμφευθῇ τὴν δεσποινίδα Δορζέρ, δι' αἰτίας αἰ ὁποῖαι οὐδόλως θίγουσι τὴν ὑπόληψιν καὶ τιμὴν του καὶ τὰς ὑποίας ἡ Ἀλίχη ἠννόησεν.

Ἐμιλήσαμεν πρό τινος μετ' αὐτῆς σπουδαίως, καὶ τῆς ἔδειξα τὸν κίνδυνον ἀκαταλλήλου γάμου. Δὲν σὰς κρύπτω ὅτι ἐκοπίασα νὰ τὴν πείσω. Εἶνε δεκαεννέα χρόνων μόνον, μόλις εἰσέρχεται εἰς τὸν κόσμον καὶ δὲν εἰξεύρει ἀπολύτως τι τῶν ἐν αὐτῷ. Ἐπὶ τέλους ὅμως παρεδέχθη καὶ αὐτὴ ὅτι ἡ εὐτυχία εἶνε ἡ φρόνησις, καὶ ὅτι διὰ μίαν γυναῖκα ἡ φρόνησις συνίσταται εἰς τὸ νὰ λάβῃ σύζυγον, ὁ ὁποῖος εἶνε ἴσος πρὸς αὐτήν, ἂν οὐχὶ ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν τουλάχιστον ὡς πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς κοινωνίας. Δὲν εἶμαι παρὰ τραπεζίτης. Θὰ ἦτο λοιπὸν τρέλα ἂν ἡ κόρη μου ἐγίνετο μαρκησία.

— Ὡστε, κύριε, εἶπεν ὁ Ροβέρτος μετὰ συγχινήσεως καὶ εἰρωνείας, ἐὰν ἡ γέννησίς μου δὲν μοῦ παρεῖχε τὸν τίτλον αὐτόν, τὸν ὁποῖον ἐκουσίως δὲν φέρω, δὲν ἠθέλετε μὲ ἀρνηθεῖ ὡς γαμβρόν σας;

— Δὲν εἶπ' αὐτό, διότι σκέπτομαι ὅτι πάλιν θὰ σὰς ἔλειπεν ἐν οὐσιῶδες προτέρημα, ἡ ἐμπορικὴ δεξιότης, τὸ ἐνστικτον καὶ ὁ ζῆλος πρὸς τὸ ἐμπόριον.

Ἐχετε πολλὰ ἄλλα προτερήματα, ἀλλ' αὐτὸ δὲν τὸ ἀποκτᾶ κανεὶς, καὶ χωρὶς αὐτοῦ δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ διευθύνῃ κανεὶς κατὰστημα ὡς τὸ ἰδικόν μου.

Ὅθεν, σὰς γνωστοποιῶ, ὅτι θὰ μοῦ ἦτο πολὺ δύσκολον νὰ ἔχω διάδοχον εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις μου ξένον. Γηράσκω καὶ ἤθελα προτοῦ ἀποθάνω, νὰ ἰδῶ τὸν σύζυγον τῆς Ἀλίχης νὰ μὲ ἀντικαταστήσῃ. Προτιμῶ νὰ εἶνε πλούσιος, ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν εἶνε δὲν θὰ ἐπιμένω ἄμα ἰδῶ ὅτι εἶνε ἱκανὸς νὰ πλουτίσῃ. Συγχωρήσατέ με ὅτι ἐπανελάβα ὅσα εἶπα καὶ εἰς τὴν κόρην μου, καὶ σὰς παρακαλῶ μὴ διατηρήσετε

κατ' ἐμοῦ μνησικακίαν, διότι ἐφάνην εἰλικρινῆς, ἀλλ' ἀπότομος. Καὶ ἐγὼ δὲν ἤθελα νὰ φθάσω εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον, ἀλλὰ τὸ ἔκαμα διὰ τὸ συμφέρον σας. Καὶ τώρα θὰ σὰς παρακαλέσω νὰ μοῦ εἰπῆτε πῶς εἴμπορῶ νὰ σὰς φανῶ χρήσιμος.

Καὶ σεῖς βεβαίως ὅπως καὶ ἐγὼ ἐπιθυμεῖτε νὰ ἀπαλλαγῆτε τοιαύτης δυσκόλου θέσεως, καὶ δι' αὐτὸ μοῦ φαίνεται ἀπαραίτητον νὰ χωρισθῶμεν, ὄχι διὰ παντός, ὡς ἐλπίζω, ἀλλὰ δι' ἐν ἡ δύο ἔτη. Ἐγὼ εἰς Αἴγυπτον σχέσεις πολλὰς καὶ μεγάλα κεφάλαια διαθέσει. Εἶνε χώρα ὅπου δύνασθε νὰ μεταχειρισθῆτε ὅλον σας τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ἐνεργητικότητα. Ποιὸς ἔξευρει; Πιθανὸν νὰ συνηθίσετε εἰς τὰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις.

Δέχεσθε νὰ μὲ ἀντιπροσωπεύετε μὲ ὄρους ἐντιμοτάτους καὶ ἐπικερδεῖς. . . ὄρους τοὺς ὁποῖους θὰ θέσετε σεῖς αὐτός;

Ὁ Ροβέρτος δὲ Καρνοὲλ μέχρι τοῦδε κύπτων ὑπὸ τὰς κατηγορίας τοῦ πατρός, ἔστη εὐθυτενής. Μετὰ τὴν γενομένην αὐτῷ πρότασιν, ἠσθάνετο ὅτι μετεφέρθη ἐπὶ ἄλλου πεδίου, ὅπου ἦν δυνατὸν αὐτῷ νὰ ἀντιταχθῇ κατὰ τοῦ τραπεζίτου.

— Σὰς εὐχαριστῶ, κύριε, διότι τόσῳ φροντίζετε περὶ τοῦ μέλλοντός μου, εἶπε μετὰ ψυχρᾶς εὐγενείας. Ἄν καὶ πολὺ κολλαυτικὴ ἢ προσφορά σας, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σκεφθῶ προτοῦ τὴν δεχθῶ.

— Ὅπως θέλης, ἀγαπητέ μου Ροβέρτε, ἀπεκριθῆ λίαν εὐμενῶς ὁ κύριος Δορζέρ. Ὅποιαδήποτε δὲ καὶ ἂν εἶνε ἡ ἀπόφασίς τὴν ὁποῖαν θὰ λάβῃς, ἔχε πάντοτε πεποιθῆσιν ὅτι θὰ σὲ βοηθήσω καὶ διὰ τῆς ἐπιρροῆς μου καὶ διὰ τῶν χρημάτων μου. Εἶμαι φίλος σου καὶ θὰ μείνω τοιούτος. Μὲ τὸν καιρὸν θὰ παρέλθῃ ἡ μικρὰ μας δυσχέρεια, καὶ θὰ ἔλθῃ, καθὼς ἐλπίζω, ἡμέρα ποῦ θὰ μ' εὐχαριστεῖς, διότι σοῦ ἄνοιξα ἄλλην ὁδόν.

— Αὔριον, κύριε, θὰ σὰς γνωστοποιήσω τὴν ἀπόφασίν μου. Καὶ τώρα, μὲ λέγετε, σὰς παρακαλῶ, ἐὰν ἔχετε ἀνάγκην σήμερον τῆς παρουσίας μου;

— Ὅχι, ὄχι, ἀπὸ σήμερον εἰσθε ἐλεύθερος. Μπορεῖτε μάλιστα νὰ διαθέσετε καὶ τὴν ἐσπέραν σας, διότι θὰ δειπνήσω ἔξω.

Ὁ νέος ὑπεκλίθη καὶ ἀπῆλθε χωρὶς λέξιν νὰ προφέρῃ.

— Καυμένο παιδί! ἐψιθύρισεν ὁ κύριος Δορζέρ, φεύγει καταλυπημένο! Ἐφάνηκα πολὺ σκληρὸς, ἀλλ' ἔπρεπε. Ὑποφέρει, ἀλλὰ θὰ ἔλθῃ στὰ καλά του. Ὅταν ἔχῃ κανεὶς τὴν ἡλικία του. Γιὰ τὴν Ἀλίχην ἀνησυχῶ πολὺ. Ἄν εἶχε τὴν ἀνοησίαν νὰ ὀρκισθῆ . . . Μπᾶ αὐτοὶ οἱ ὄρκοι εἶνε ἀνόητοι . . .

Ἀπόψε θὰ τὴν ἐξομολογήσω καταλεπτῶς καὶ θὰ δῶ τί θὰ μ' ἀποκριθῆ. Τὸ σπουδαῖον ἦτο νὰ ἀπομακρύνωμεν τὸν Ροβέρτον. Πιστεύω ὅμως ὅτι δὲν πρέπει νὰ κἀνω λόγον τῆς Ἀλίχης διὰ τὸν ὑποψήφιον ποῦ τῆς ἐτοιμάζω. Ἀργότερα, ἐλπίζω ὅτι θὰ συνειθίσῃ μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι θὰ γείνη ποτὲ κυρία Βινερόυ! Ὁ ταμίας μου ἔχει ὅλα τὰ πλεονεκτήματα, τὰ ὁποῖα λεί-

πουν ἀπὸ τὸν γραμματέα μου καὶ ὡς πρὸς τὸ πρόσωπον εἶνε πολὺ ὠραιότερος. Θὰ προσπαθῆσαι νὰ τῆς ἀρέσῃ καὶ μὲ τὸν καιρὸ θὰ ἐπιτύχει. Πρέπει νὰ τὸν προσκαλῶ συχνότερα. Διατὶ διάβολο δὲν ἤλθε χθές; Ἐνῶ ὁ τραπεζίτης νῦχαριστεῖτο καθ' ἑαυτὸν, διότι ἐκανόνισε τόσῳ ταχέως καὶ τὰ μάλιστα σπουδαῖαν ὑπόθεσιν ὡς τρεχοῦμενον λογαριασμόν, ὁ Ροβέρτος δὲ Καρνοὲλ ἀπῆρχετο ἀπηλιτισμένος.

Τὰ ὄνειρά του κατεστρέφοντο. Ἐκεῖνη τὴν ὁποῖαν ἠγάπα δὲν ἤθελε ποτὲ γείνει ἰδική του, διότι ἐγνωρίζε καλῶς ὅτι οὐδέποτε θὰ ἐνυμφεύετο παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ πατρός τῆς.

Ἐφαίνετο μάλιστα ὅτι ἡ Ἀλίχη οὐδὲ κἄν διεμαρτυρήθη, ἀφοῦ ὁ ἀκαμptos οὗτος πατήρ, τῇ ὑπεδήλωσεν ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀγαπᾶ ἄνευ τῆς ἀδείας του.

Ὁ κύριος Δορζέρ ὠμίλει ὡς ἂν ἦτο σύμφωνος πρὸς αὐτήν. Τὸ πᾶν συγχρόνως κατέρρεν.

Καὶ ὅμως ὁ Ροβέρτος ἐβαδίζε κρατῶν ὑψηλὰ τὴν κεφαλὴν. Δὲν ἔκλαιε, καὶ ἡ ὄχρα μορφή του ἐδείκνυν ἀπόφασιν ἀκατάβλητον.

Ὁ ἀπόγονος οὗτος τῆς ἐκλιπούσης γενεᾶς, ὁ υἱὸς ἀνθρώπου σκαταλοῦ, καταστρέψαντος τὸν οἶκόν του, ὁ ἄνευ κληρονομίας, εἶχε χαρακτῆρα. Οὐδὲν ἴσχυεν ὅπως καταβάλλῃ τὸ θάρρος του ἢ ταπεινώσῃ τὴν ὑπερηφάνειάν του. Ἐκ παιδικῆς του ἡλικίας ἔμαθε μόνον ἐπὶ τοῦ ἀτόμου του νὰ ἔχῃ πεποιθῆσιν, καὶ νὰ κρύπτῃ ἀπὸ τῶν ἄλλων τὰς λύπας του. Ἐγνώ πῶς νὰ συμμορφουτῆ πρὸς τὴν νέαν του ζωὴν, πῶς νὰ ὑποφέρῃ ἄνευ γογγυσμῶν τὴν μετριότητά του, καὶ ν' ἀγαπᾶ περιπαθῶς χωρὶς νὰ τὸ λέγῃ. Εἶχεν ἰσχύν καὶ θέλησιν τὸ πᾶν νὰ ὑπομείνῃ, ἐκτὸς τῆς ταπεινώσεως.

Ἐνα μόνον εἶχε φίλον. Ὁ μόνος ἀνθρωπος πρὸς ὃν ἠδύνατο νὰ διηγηθῆ τὴν δυστυχίαν του καὶ νὰ ἐμπιστευθῆ τὰ σχέδιά του, εἶνε ἀκριβῶς ὁ Ἰούλιος Βινερόυ, ὁ ταμίας ὁ ὁποῖος ἠγνόει ἐντελῶς ὅτι ὁ κύριος Δορζέρ ἐσκέπτετο νὰ τὸν κάμῃ συνεταῖρόν του καὶ γαμβρόν του, ἐπειδὴ ὁ τραπεζίτης οὐδέποτε ἐκοινωνεῖ εἰς ἄλλους τὰ μυστικά, ἀλλ' οὐδὲ εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἄμεσον εἶχον ἐνδιαφέρον.

Ὁ Ροβέρτος καὶ ὁ Ἰούλιος ἐγνωρίσθησαν εἰς τὸ σχολεῖον καὶ μετὰ τινα ἔτη συνητήθησαν εἰς τὸ κατὰστημα τοῦ τραπεζίτου τῆς ὁδοῦ Σουρέλινς.

Ἡ φιλία συνήθως γεννᾶται εἰς τοὺς ἀντιθέτους χαρακτῆρας, καὶ οἱ δύο φίλοι οὐδόλως ὁμοιάζον ἀλλήλοις.

Ὁ Ροβέρτος εἶχε καρδίαν θερμὴν, παθητιομένην ζωηρῶς ὑπὸ ψυχρὰν καὶ ἐπιφυλακτικὴν ἐπιφασιν. Ὁ Ἰούλιος ἦν ἥσυχος καὶ σύννομος, ἂν καὶ ἐδείκνυτο μᾶλλον ἀπλοῦς καὶ εὐπροσήγορος.

Ὁ Ροβέρτος ἐτήρει ἐκ τῆς εὐγενούς καταγωγῆς του ἰδέας τινὰς οὐδόλως συμφωνούσας πρὸς τὸ μέτριον τῆς θέσεώς του.

Ὁ Ἰούλιος, υἱὸς ἐπαρχιώτου ἐμπόρου, ἔμενε λίαν εὐχαριστημένος ἐκ τῆς τύχης

του, σκεπτόμενος πῶς νὰ τὴν βελτιώσῃ διὰ τῆς ἐργασίας καὶ οἰκονομίας του. Δὲν ἦτο φιλόδοξος ὡς ὁ Ροβέρτος. Ἴσως ἄλλο τι τὸν ἀπησχόλει, ἀλλὰ τὸ ἰδεῶδες τοῦ βίου των δὲν ἦτο τὸ αὐτό.

Καὶ ὁμοῦ ὄλα αὐτὰ οὐδόλως τοὺς ἐκώλυον τοῦ νὰ εἶνε φίλοι στενοί. Ὁ ἐργατικὸς καὶ κανονικὸς βίος, ὃν ἤγον ἀμφότεροι, τοῖς ἐπέτρεπε νὰ βλέπωνται συχνά.

Ὁ Ροβέρτος, ὁσάκις ἠδύνατο νὰ διαθέσῃ τὴν ἐσπέραν του, τὴν διήρχετο μετὰ τοῦ Ἰουλίου, προτιμῶντος τὴν συντροφίαν τούτου ἀπὸ τοῦ Μαξίμου, ὁ ὁποῖος διῆγε βίον θορυβώδη καὶ ἀτακτον.

Ὅσον ἐχεμύθης καὶ ἀνῆτο ὁ Ροβέρτος ἀπῆκεν ἐν τούτοις νὰ μαντεύσῃ ὁ φίλος του τὸ ἐρωτικὸν μυστικόν του, τὰς λύπας του, τὴν χαρὰν του καὶ τὰς ἐλπίδας του. Ἐξερχόμενος τοῦ γραφείου τοῦ κυρίου Δορζέρ ἐσπευσεν εἰς τὸν φίλον του. Κατέβη διὰ κλίμακος συγκοινωνούσης πρὸς τὰ γραφεῖα, χωρὶς νὰ διαβῇ διὰ τῆς αὐλῆς. Ἡ αἴθουσα ἦν κενή. Δύο ὑπάλληλοι κατεγίνοντο εἰς προπαρασκευαστικὴν τινα ἐργασίαν, ἐνῶ ὁ μικρὸς παῖς τῶν παραγωγελιῶν, μὲ τὴν πράσινην στολὴν του, κεκοσμημένην μὲ τρεῖς σειρὰς χαλκίνων κομβίων καὶ τὸ κασκέτον του, κατεγίνετο παρὰ τινα τράπεζαν καθήμενος, νὰ θέτῃ κατὰ σειρὰν χαρτίνους πετεινοῦς, τοὺς ὁποῖους κατεσκεύαζε διασκεδάζων μέχρις οὗ τὸν στείλωσί που.

Ἄμα εἶδε τὸν κύριον δὲ Καρνοὲλ ἠγέρθη ἀμέσως, ἔλαθεν ὕψος στρατιώτου καὶ φέρων τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ πιλιδίου του ἐχαιρέτισε στρατιωτικῶς.

Καὶ τοσοῦτον ἀστεῖος ἦν, ὥστε οἱ ἄλλοι δύο ὑπάλληλοι ἐγέλασαν ἐκ καρδίας, ἀλλ' ὁ Ροβέρτος ἀντιπαρήλαθε, χωρὶς νὰ τὸν ἴδῃ καὶ πλησιάσας παρὰ τὸ ἀνοικτὸν θυρίδιον τοῦ γραφείου τοῦ Βινιορὺ τὸν ἐκάλεσεν.

— Ἐλα, τῷ εἶπε, συντόμως. Ἐχω νὰ σοῦ πῶ.

Ὁ Βινιορὺ ἐξῆλθεν, ἀφοῦ ἔκλεισε τὸ χρηματοκιβώτιον καὶ ἔλαβε μεθ' ἐαυτοῦ τὴν κλεῖδα.

— Τί πράγμα ἔχεις νὰ μοῦ πῆς τόσφ βιαστικόν; ἠρώτησε.

— Ἐχω νὰ σὲ ἀπυχαίρισω, εἶπεν ὁ Ροβέρτος διὰ φωνῆς πεπνιγμένης. Ἀναχωρῶ.

— Πῶς; ἀναχωρεῖς! Λοιπὸν ὁ κύριος Δορζέρ σὲ στέλλει ὡς ἀντιπρόσωπόν του; Πράγματι, τὸν ἤκουσα λέγοντα ὅτι ἔχει ἀνάγκη ἐνὸς ἀνθρώπου διὰ τὴν Αἴγυπτον.

— Δὲν πηγαίνω εἰς τὴν Αἴγυπτον.

— Ποῦ λοιπὸν πηγαίνεις;

— Ἀκόμη δὲν ἤξεύρω.

— Ἀναχωρεῖς, καὶ δὲν ἤξεύρεις ποῦ πηγαίνεις! τί σημαίνει αὐτό;

— Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἔφυγα ἀπὸ τὸ γραφεῖον.

— Πῶς; ὁ κύριος Δορζέρ σὲ ἀπέβαλε;

— Ὁχι, ἐγὼ φεύγω.

— Διατί;

— Ἐὰν θέλῃς νὰ τὸ μάθῃς, ἔλα μαζύ μου εἰς τὴν αὐλὴν. Δὲν θέλω νὰ μᾶς ἀ-

κούσουν τί θὰ ποῦμε, καὶ αὐτὸ τὸ παιδί φαίνεται πῶς μᾶς ἀκούει.

— Ὁ Γῶγος; Οὔτε κἂν φροντίζει γιὰ μᾶς. Δὲν τὸν βλέπεις ποῦ χᾶσκει σταῖς μυίγαις; Ἄς εἶνε ὁμοῦ. Πᾶμε εἰς τὴν αὐλὴν, ἀφοῦ ἔχεις μυστικὰ νὰ μοῦ πῆς. Ἐχω πέντε λεπτὰ διαθέσιμα, ἂν καὶ εἶμαι πνιγμένος στὴ δουλειὰ σήμερα.

Οἱ δύο φίλοι ἐξῆλθον καὶ ἐστάθησαν παρὰ τινα γωνίαν, ὅπου οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ τοὺς ἴδῃ, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον νὰ τοὺς ἀκούσῃ.

— Ἰουλίε, ἤρχισεν ὁ κύριος δὲ Καρνοὲλ, ἄλλον φίλον ἀπὸ σὲ δὲν ἔχω. Σὺ μόνος ἐμάντευσας ὅτι ἀγαπῶ μέχρι τρέλας τὴν δεσποινίδα Δορζέρ.

— Καὶ ὅτι σ' ἀγαπᾷ. Δὲν ἀμφιβάλλω, καὶ σπεῦδα νὰ σὲ συγχαρῶ, ἐπνέλαθεν ὁ Ἰούλιος μὲ ὕψος χάριεν, τὸ ὅποῖον οὐδόλως ἐσομφῶναι πρὸς τὴν σοβαρότητα τὴν ὁποίαν ἐξ ἀρχῆς τῆς συνδιαλέξεως ἔδειξεν.

— Ἐπίστευσα πῶς μ' ἠγάπα. Ἠπατώμην.

— Ἄλλ' εἶνε ἀδύνατον. Δὲν ἐξηγήθητε; Δὲν ἀντηλλάξατε ὑποσχέσεις. . . καὶ ὄρκον μάλιστα;

— Ναί· εἶπεν ὁ Ροβέρτος μετὰ πικρίας, εἶχεν ὀρκισθῆ. Ὁρκους νεάνιδος! ἤμουν τρελὸς νὰ πιστεύσω. Δύο λόγια τῆς εἶπεν ὁ πατέρας καὶ τὰ ἐλησμόνησεν ὄλα.

— Τὴν εἶδες;

— Ὁχι, δηλαδή δὲν τῆς ὠμίλησα, ἀλλὰ τὰ εἶπεν ὄλα εἰς τὸν κύριον Δορζέρ, καὶ πρὸ ὀλίγου μοὶ ἐδήλωσεν ὅτι εἶνε ἐναντίοι τοῦ γάμου τούτου. Μοῦ προσέθηκε μάλιστα ὅτι ἡ δεσποινὶς Δορζέρ ἐνόησε τὰ αἴτια τῆς ἀρνήσεως καὶ ὅτι τὰ παρεδέχτο.

— Ἀπίστευτον. Ποῖα ὁμοῦ εἶνε τὰ αἴτια αὐτά;

— Πρῶτον καὶ κύριον, πταιῶ, διότι ἔχω ἓνα τίτλον, καὶ διότι δὲν ἔχω τὴν εὐτυχίαν νὰ ἦμαι υἱὸς ἐμπόρου ἢ γεωργοῦ. Κατόπιν ὅτι δὲν ἔχω κλίσιν διὰ τὸ ἐμπόριον καὶ δὲν θὰ εἶμαι ποτὲ ἱκανὸς νὰ διευθύνω τραπεζικὴν κατάστημα.

Ὁ κύριος Δορζέρ θέλει ὁ γαμβρός του νὰ τὸν διαδεχθῇ, καθὼς διεδέχθη ποτὲ ὁ Ἰδιδιος τὸν πενθερόν του, τοῦ ὁποῖου ἦτο ὑπάλληλος. Ἡ δὲ κόρη του θὰ προσπαθήσῃ, ὅπως τῆς εἶνε εὐκολον, ν' ἀγαπήσῃ τὸν σύζυγον αὐτόν, ἀδιάφορον ἂν τῆς ἀρέσῃ ἢ ὄχι.

— Καὶ τὰ παρεδέχθη ὄλ' αὐτὰ ἡ δεσποινὶς Ἀλίκη;

— Βέβαια, ἀφοῦ ἐπεφόρτισε τὸν πατέρα τῆς νὰ μοῦ τὰ πῆ. Μοῦ ἐπρότεινεν ὁ Ἰδιδιος νὰ μοῦ δώσῃ συστατικὰς ἐπιστολάς πρὸς τοὺς φίλους του τοῦ Καίρου καὶ τῆς Ἀλεξανδρείας. Μοῦ ἐπρόσφερε μάλιστα καὶ χρήματα, καὶ μοῦ εἶπεν ὅτι κατὰ τὴν ἐν τῇ Ἀνατολῇ διαμονὴν μου ἐπὶ τινα ἔτη, θὰ ὠφεληθῶ πολὺ ἵνα ἀποκτήσω τὰ προτερήματα τοῦ ἐμπόρου, τὰ ὁποῖα μοὶ λείπουν.

— Ἴσως ἔχει δίκαιον. Διατί δὲν δέχεσαι ὅτι σοῦ προτείνει; Διατί δὲν προσπαθῆς νὰ τοῦ ἀποδείξῃς ὅτι ἀπατάται

εἰς βάρος σου, καὶ ὅτι δύνασαι, καθὼς πᾶς ἄλλος, νὰ γείνης εἰδήμων τῶν ὑποθέσεων; Ποῖος ἤξεύρει ἐὰν δὲν θέλῃ νὰ σὲ δοκιμάσῃ; Πιθανὸν ὅτι θέλει νὰ σὲ θέσῃ εἰς δοκιμασίαν πρὸ τοῦ σοῦ δῶσῃ τὴν κόρην του. Τὸν γνωρίζω, εἶνε ἱκανὸς νὰ ἔχῃ αὐτὴν τὴν ἰδέαν. Ἄν ἤμουν στὴν θέσιν σου δὲν ἤθελα ἀπελπισθῆ καὶ θὰ ἐπεχείρουν νὰ δοκιμάσω τὴν τύχην.

— Ἐὰν ἦσουν εἰς τὴν θέσιν μου, ἀγαπητέ μου Ἰουλίε, θὰ ἔκαμνες ὅ,τι ἀπεφάσισα νὰ κάμω καὶ ἐγώ. Οὔτε τὸν κύριον Δορζέρ θὰ ἔβλεπες, οὔτε τὴν κόρην του πλέον καὶ θὰ ἐφευγες ἀπὸ τὴν Γαλλίαν διὰ νὰ μὴ γυρίσης ποτὲ πίσω.

— Νὰ φύγῃς ἀπὸ τὴν Γαλλίαν! Καὶ ποῦ θὰ πᾶς;

— Εἰς τὴν Ἀμερικὴν, εἰς τὴν Αὐστραλίαν ἢ τὴν Ἰαπωνίαν. Ὅπουδήποτε, ἀρκεῖ νὰ χαθῶ ἀπὸ δῶ, καὶ νὰ μὴ ἀκούω νὰ ὀμιλοῦν δι' αὐτὴν ποῦ μ' ἐπρόδωκε. Θὰ φύγω μακρὰν ἵνα λησμονήσω.

— Τί τρέλα! Θὰ ἐπατρισηθῇς, θὰ φήσῃς τὸ μέλλον σου, θὰ ἐκτεθῇς εἰς μυρίους κινδύνους, ἐκεῖ εἰς τὸ ἄκρον τοῦ κόσμου, διότι ὁ κύριος Δορζέρ φέρει δυσκολίας εἰς τὴν ἐνωσίν σου μετὰ τῆς κόρης του! Καὶ νομίζεις ὅτι πρὶν ἀποφασίσῃ δὲν ἐσκέφθη; Ἐξέρεις πῶς εἶνε ἀνθρώπος θετικὸς. Οἱ ἀνθρώποι αὐτοὶ δὲν ἔχουν ἐνθουσιασμόν, καὶ δὲν παραδίδονται εὐθὺς εἰς αἰσθηματικὸς λόγους καὶ αἰτίας. Αὐτὸς ὁμοῦ ἀγαπᾷ τὴν κόρην του, καὶ μὲ τὸν καιρὸ ἐξομαλύνονται πολλὰ δυσκολία. Δὲν ἐννοῶ πῶς ἀπεθαρρύνθη πρὸ ἐμποδίου τὸ ὅποῖον εἶχες προῖδει.

— Δὲν ἐπρόβλεπα ὅτι ἡ Ἀλίκη ἤθελε λησμονήσῃ τοὺς ὄρκους τῆς, καὶ ὅτι ἤθελεν ὑποχωρήσῃ εἰς τὴν πρώτην ἀρνήσιν τοῦ πατρός τῆς, ὅτι ἤθελε φοβηθῆ ὡς μικρὰ κορασίς μήπως τῆς ἐπιπλήξουν οἱ γονεῖς τῆς. Ὑπέθετα πῶς ἔχει θέλησιν. Ἠπατώμην. Δὲν ἔχει μάλιστα καρδίαν. Ἐνόμισα πῶς μ' ἀγαπᾷ, διότι εἰς τὴν ἡλικίαν τῆς πάντοτε αἱ νεάνιδες ἀγαποῦν κάποιον. Δὲν τῆς ἤμουν ἀδιάφορος, αὐτὴ εἶνε ἡ ἀλήθεια. Ἐγὼ πταιῶ ποὺ ἔλαβα εἰς τὸ σοβαρὸν τὰ παιδικήσικα αὐτά. Δὲν λυποῦμαι διὰ τὴν τύχην μου, διότι τὸ ἤξιζα, ἀλλὰ δὲν ἐννοῶ νὰ ὑποφέρω περισσότερα. Βλέπεις λοιπὸν ὅτι πρέπει ν' ἀναχωρήσω.

Ὁ Βινιορὺ ἤκουε μετὰ συγκινήσεως τὴν θλιθερὰν ταύτην ἐξομολόγησιν, τὴν ὁποίαν δὲν ἐπερίμενε· πληθὺς σκέψεων τῷ ἐπήρχοντο καὶ οὐδ' ἐδύνατο νὰ ἐκφράσῃ μίαν.

— Φίλε μου Ροβέρτε, εἶσαι πολὺ ἐρεθισμένος τόρα, εἶπε μετὰ μικρὰν σκέψιν, καὶ δὲν μπορῶ νὰ σὲ παναφέρω εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον. Καὶ ἐξ ἄλλου δὲν δύναμαι ν' ἀφήσω τὸ χρηματοκιβώτιον, διότι περριμένω ἓνα μεγάλο ποσὸν νὰ λάβω. Ἄς ἀναβάλωμεν δι' αὔριον τὸ τέλος τῆς ὀμιλίας μας. Ἡ νύξ εἶνε καλὸς σύμβουλος. Πιστεύω αὔριον νὰ εἶσαι ἡσυχώτερος.

— Αὔριον δὲν θὰ εἶμαι εἰς τὸ Παρίσι.

— Δὲν ἔξεύρεις τί λές. Δὲν φεύγουν ἔτσι ὅταν ἔχουν κατὰ νοῦν νὰ μὴ ξαναγυ-

ρίσουν. Ἐὰν ἐσκόπευες νὰ φύγης θὰ εἶχες ἕνα σωρὸ προτομοασίας.

— Εἶμαι ἔτοιμος.

— Ναι, ἀλλὰ δὲν πᾶνε στὴν Ἀμερικὴν χωρὶς χρήματα καὶ πολλὰ μάλιστα. Καὶ σὺ ὑποθέτω δὲν ἔχεις ὅσα ἀρκοῦν τοῦλάχιστον.

— Θὰ εὐρω.

— Πῶς! Δὲν ἔκαμες σπουδαίας οἰκονομίας. Ἐγὼ ὅ,τι ἔχω εἶνε εἰς τὴν διάθεσίν σου, ἀλλὰ δὲν τὰ ἔχω μαζὺ μου οὔτε εἰς τὸ σπίτι μου.

— Εὐχαριστῶ, θὰ τὰ ἐδεχόμην χωρὶς ἐντροπήν, διότι γνωρίζω ὅτι μοῦ τὰ προσφέρεις εἰλικρινῶς, ἀλλὰ δὲν ἔχω ἀνάγκην. Μὴ ἐπιμένεις λοιπόν, φίλε μου, καὶ μὴ ἐρωτᾷς ποῦ πηγαίνω.

Ἀργότερα ὅταν θὰ εἶμαι μακρὰν ἀπ' ἐδῶ θὰ σοῦ γράψω. Λυποῦμαι ὅτι θὰ φύγω χωρὶς νὰ περάσωμεν μαζὺ μερικὰς στιγμάς, τὰς τελευταίας. Ποῦ θὰ σὲ συναντήσω ἀπόψε;

— Δὲν ἤξεύρω, καλὰ, καλὰ, κατὰ τὰς εἴθ' θὰ ἔλθῃ ὁ Μάξιμος Δορζέρ... τοῦ ὑπεσγέθη νὰ δειπνήσω μαζὺ τοῦ ἀπόψε, καὶ δὲν θέλω νὰ τὸν ἔχωμεν μαζὺ μας.

— Οὐτ' ἐγώ. Δὲν θὰ γυρίσης εἰς τὸ γραφεῖον μετὰ τὸ δεῖπνον;

— Ὅχι, ἀπεκρίνατο ὁ ταμίαις ἐκπλαγεὶς μικρὸν διὰ τὴν ἐρώτησιν. Τί νὰ ἔλθω νὰ κάμω; Καλὰ μένω ὀλόκληρον ἡμέρα. Ἄλλως τε θαρρῶ πῶς θὰ πᾶμε εἰς τὸ θέατρον. Θέλεις νάρθῳ αὖριον τὸ πρῶτ' νὰ σὲ ἔξυπνήσω.

— Πιθανὸν νὰ μὴ μ' εὐρῆς ἐκεῖ, διότι δὲν ἤξεύρω ἂν θὰ κοιμηθῶ ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην μετὰ τοῦ κυρίου Δορζέρ.

— Σὲ βεβαίῳ εἶσαι τρελός ὡς εἶνε ὁ μὲν; ἀναβάλλω νὰ σὲ ἠτυχάσω αὖριον. Ξεύρεις, σηκόνομαι πολὺ πρῶτ' καὶ προγευματίζω μέσα, ὥστε ἂν θέλῃς ἔλα, θὰ ἔχωμεν καιρὸ νὰ τὰ ποῦμε.

Ὁ Ροβέρτος ἐφάνη δισταζὼν πρὸς στιγμὴν.

— Θὰ προσπαθῶ, εἶπεν, ἀλλὰ δὲν σοῦ ὑπόσχομαι, ὁ καιρὸς μου εἶνε μετρημένος. Ἄν δὲν με ξαναἰδέης, γνωρίζω ὅτι πάντοτε θὰ ἐνθυμοῦμαι τὴν φιλίαν σου. Δὸς μοι τὸ χέρι σου.

— Ποῦ πηγαίνεις; ἠρώτησεν ὁ Βινερόν κρατῶν ἐν τῇ χειρὶ τοῦ τὴν χεῖρα τοῦ φίλου του.

— Ἐννοῶ σου καὶ δὲν θὰ αὐτοκτονήσω, ἀπεκρίθη ὁ Ροβέρτος μαντεύσας τὰς σκέψεις τοῦ φίλου του. Ἡ αὐτοκτονία εἶνε ἀνανδρεία. Ἐλπίζω μάλιστα ὅτι κάποτε θὰ συναντηθῶμεν καὶ σοῦ δίδω τὸν λόγον μου, ὅτι θὰ σοῦ γράψω ὅ,τι καὶ ἂν συμβῇ. Τώρα, ἄφες με νὰ φεύγω ἀπὸ τὸ σπίτι αὐτό.

— Καὶ ἐκεῖνη; εἶπεν ὁ Βινερόν, θὰ φύγῃς χωρὶς νὰ τὴν ἰδέης;

— Πρέπει.

— Ἐὰν ὁμως ὁ πατέρας τῆς σὲ ἠπάτησε. Ἐὰν αὐτὴ δὲν ἠλλαξεν αἰσθήματα.

— Αὐτὴ πρέπει νὰ μὲ εἰδοποιήσῃ περὶ τούτου. Σὲ βεβαίῳ ὁμως ὅτι θὰ ὑποταχθῇ εἰς τὴν πατρικὴν θέλησιν, ἂν δὲν ὑπετάγῃ ἀκόμη. Ὁ κύριος Δορζέρ θὰ τῆς εὐρῇ

σύζυγον τῆς ἀρεσκείας του: ἕνα εὐφυῆ ὑπάλληλον, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει προγόνους καὶ ὁ ὁποῖος θὰ πολλαπλασιάσῃ τὰ κεφάλαια τῆς τραπέζης. Δὲν τὸν μέλλει ἂν ἔχη περιουσίαν, μόνον περὶ τῆς ἱκανότητός του καὶ τῆς καταγωγῆς του φροντίζει.

— Σοῦ τὰ εἶπεν αὐτά; ἠρώτησεν ὁ ταμίαις.

— Ναι, καὶ θαρρῶ πῶς εἶν' ἀλήθεια. Καὶ δὲν θὰ κοπιᾷσῃ πολὺ γιὰ νὰ εὐρῇ ἐκεῖνο ποῦ ζητεῖ. Χαῖρε.

Ὁ Βινερόν τὸν ἀφήκε ν' ἀπέλθῃ. Παρέμεινεν ἐν τῇ αὐλῇ ἕως οὗ ὁ κύριος Καρνιέλ διέβη τὴν αὐλειὸν θύραν, καὶ εἶτα ἐπνεύθη εἰς τὸ γραφεῖόν του, ὅπου ἐπρόκειτο νὰ μείνῃ μέχρι τῆς ἐσπέρας. Αἱ ἐμπιστευτικαὶ ὁμιλίαι τοῦ Ροβέρτου τὸν κκαθετορῶθησαν ἤν δὲ καὶ ἐκ τῆς προτεραιίας τὸ πνεῦμά του εἰς μεγάλην ἀνησυχίαν. Ὁ νοῦς του πάντοτε τὴν κομμένην χεῖρα ἀνεπόλει, καὶ αὐτὸς οὐδόλως ἐφάνετο ἐξησφαλισμένος περὶ τῶν ἐπακολουθημάτων τοῦ συμβάντος τούτου.

Δὲν εἶχεν ἐπανίδει τὸν Μάξιμον, ἀλλ' ἔλαβεν ἐπιστολήν του, δι' ἧς τῷ ἀνήγγελλεν ὅτι κατὰ τὰς εἴθ' εἶχε νὰ τῷ ἀνακοινώσῃ σπουδαία.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἤρκει διὰ νὰ τὸν ταράξῃ ὀλόκληρον καὶ δι' αὐτὸ καὶ οἱ λογαριασμοὶ του δὲν ἦσαν ἀκριβεῖς.

Ἐκάθησεν εἰς τὸ ἔργον τοῦ πάλιν, ἀλλ' ὁ χρόνος τῷ ἐφάνετο ὅτι ἤρχει νὰ περάσῃ δι' αὐτὸ ἐσχάρῃ μεγάλως ἅμα ἤκουσεν ἠχοῦντα τὸν κώδωνα, τὸν ἀναγγέλλοντα ὅτι ἡ ὥρα τῆς ἐργασίας ἔληξεν.

Τὰ ἑκατομμύρια, ἀτινα ἐκομίσθησαν ἐκ τῆς Γαλλικῆς Τραπεζῆς, τὰ ἔθηκεν ἐντὸς τοῦ χρηματοκιβωτίου. Ὁ κύριος Δορζέρ, αὐτοπροσώπως τὸν εἰδοποίησεν, ὅτι τὴν ἐπαύριον ὁ ταγματάρχης Βορισῶρ ἤθελε ζητήσῃ τὸ κιβωτιδίον του καὶ ποσὸν τιρημάτων, καὶ ἐπὶ τέλους τὸν ἠρώτησε διατί δὲν ὑπῆγεν εἰς τὴν ἐσπερίδα τῆς τετάρτης. Γελῶν ἐδέχθη ὁ τραπεζίτης τὴν ὑπὸ τοῦ ἀνεψιοῦ του ἐφρευθεῖσαν δικαιολογίαν καὶ ἐφέρθῃ πρὸς τὸν ταμίαν τοῦ χαριέστερον ἢ ἄλλοτε.

Οἱ ὑπάλληλοι ἐξῆλθον, ὁ δὲ Βινερόν ἀναθεωρήσας τὸ ποσὸν καὶ κλείσας τὸ χρηματοκιβώτιον, ἀπέσυρε τὸ ἐλατήριον, τὸ κρατοῦν τὰ σιδηρὰ μαγγάνια, ἀφίνων οὕτω εἰς αὐτὰ ἐλευθερίαν ὑπερασπίσεως. Μετὰ τὸ τῆς χθεσινῆς νυκτὸς συμβάν, βεβαίως ἦν ἀδύνατον νὰ λησμονήσῃ τὴν προφύλαξιν ταύτην.

Ἦτο μόνος ὁ ὑπηρετής, ὁ ἐπιφορτισμένος νὰ σβύνη τὰ φῶτα καὶ νὰ σκρῶνῃ τὰ γραφεῖα, εὐρίσκετο εἰς τὴν αἴθουσαν.

Ἡ θύρα ἤνοιξεν αἴφνης καὶ ἠκούσθη ἡ εὐθυμὸς φωνὴ τοῦ Μάξιμου.

— Μὰ πῶς, ἀκόμη δὲν ἐτελείωσες; Ἐλα, ἔλα γρήγορα. Κάνει ἕνα καιρὸ ἀριστούργημα, καὶ θέλω νὰ κάνω μερικαὶς βόλταις πρὶν φύγω. Ἐκεῖ θὰ τὰ ποῦμε περιφρημα.

— Ἦλθα, ἀπεκρίθη ὁ ταμίαις ἀποπερατώσας τὴν ἐργασίαν του καὶ περιβαλλόμενος τὸ ἐκπνευστικόν του.

— Διάβολο! γιὰ δὲ αὐτὸς ὁ γκροῦμ! κάθεται ἀκόμη ἐκεῖ. Βρέ, παιδί μου, δὲν πᾶς στὸν διάβολο, μόνο τριγυρνᾷ ἐδῶ πέρα;

Ὁ Γῶγος ἔφυγεν ὡς λαγῶς, καὶ ὁ Βινερόν, ἐκπλαγεὶς ὅτι τὸν ἔβλεπεν ἐκεῖ μετὰ τὰς εἴθ', ἠκολούθησε τὸν Μάξιμον εὐρισκόμενον ἤδη ἐν τῇ αὐλῇ καὶ εἰπόντα αὐτῷ, ἐνῶ τὸν ἐλάμβανεν ἀπὸ τοῦ βραχίονος.

— Ἐχω νέα, φίλτατε, νέα.

— Νέα! ἐπανέλαβεν ὁ Βινερόν, τόσῳ γρήγορα.

— Βέβαια. Δὲν ἔχασα τὸν καιρὸ μου σήμερα ἄδικα.

— Τί ἀνεκάλυφες λοιπόν;

— Θὰ σοῦ τὰ πῶ ὅταν εἴμεθα στὸν δρόμον. Ἐδῶ δὲν ἔχω ἐμπιστοσύνην, φοβοῦμαι μὴ μᾶς ἀκούσουν. Ὁ ταμίαις ἐστρεψεν ἀκουσίως τὴν κεφαλὴν. Ἀπὸ τῆς προτεραιίας τόσα παραδόξα πράγματα τῷ συνέβησαν, ὥστε καὶ αὐτὸς συνεμερίζετο τοὺς φόβους τοῦ φίλου του. Οὐδεὶς ὁμως ἦτο εἰς τὴν αὐλήν.

— Λέγε λοιπόν, τῷ εἶπεν, ἅμα εὐρέθησαν ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου.

— Ἄκουσε, φίλε μου. χθὲς βράδῳ ποῦ σὲ ἄρῃσα ἐτρέβηξα κατ' εὐθείαν εἰς τὸν Σηκουάνα, καὶ ἔφθασα εἰς τὴν γέφυραν τῆς Ὀμοροίας, χωρὶς ἄλλο συμβάν παρὰ τὴν συνάντησιν δύο φίλων μου κατὰ τὴν ὁδὸν Ρουαγιά. Ἐννοεῖς ὅτι δὲν ἐστάθηκα κἂν νὰ τοὺς χαιρετίσω, διότι τὸ κατηραμένο ἐκεῖνο χέρι, ποῦ εἶχα στὴν τσέπη μου δὲν μὲ ἄφηνε ἤσυχον. Εἶμαι βέβαιος ὁμως ὅτι μὲ ἀνεγνώρισαν, δυστυχῶς, καὶ χωρὶς ἄλλο, θὰ ἠπόρησαν ἅμα μὲ εἶδαν νὰ πηγαίνω τοῖχο, τοῖχο, κατὰ τὸν ὀβελίσκον. Δὲν πᾶει βέβαια κανεὶς νὰ κἀνῃ περίπατον μεσάνυχτα παρὰ τέταρτον εἰς τὰ Ἡλύσια Πεδία τὸν Νοέμβριον μῆνα.

— Μοῦ φαίνεται πῶς διδεὶς μεγάλην προσοχὴν σὲ μικρὰ ζητήματα.

— Ἐνας καλὸς κυνηγὸς πρέπει νὰ τὰ κυττάξῃ ὅλα, ἂν θέλῃ νὰ μὴ τοῦ φύγῃ τὸ κυνήγι. Τώρα, τίποτε δὲν εὐρίσκω ποῦ νὰ μὴ μ' ἐνδιαφέρῃ.

— Σπουδαίως λοιπὸν ἀνέλαβες νὰ κάμῃς τὸν κλητῆρα;

— Καὶ βέβαια. Καὶ ἂν ἤθελα νὰ σταματήσω, τώρα δὲν ἠμπορῶ. Μὲ κατασκοπεύουν.

— Σὲ κατασκοπεύουν;

— Ναι. Ἀμα ἐπέστρεφα ἀπὸ τὴν νυκτερινὴν μου αὐτὴ ἐκστρατεία μὲ ἠκολούθησαν εἰς τὴν Μαγδαληνὴν καὶ θὰ μὲ ἀκολουθοῦσαν εἰς τὸ σπίτι μου ἐὰν δὲν ἀπαντοῦσα στὸ δρόμον ἕνα ἀμάξι μὲ καλὸ ἄλογο. Ἐπῆδησα μέσα, καὶ σὰν ἀστραπὴ μὲ πῆγε ὁδὸς Σατωδόν. Ὁ κατάσκοπος ἔμεινε πίσω.

— Μὰ ποῖός σὲ ἠκολούθησε;

— Κάποιος, τοῦ ὁποῖου δὲν ἠμπόρεσα νὰ δῶ τὸ πρόσωπον, ἀλλὰ εἶδα πολὺ καλὰ τὰ κινήματά του. Ἦταν κρυμμένος εἰς τὴν εἴσοδον τῆς γεφύρας, τὸν ἐπέρασεν

χωρίς νὰ τὸν πολυπροσέξω, ἔρριψα εἰς τὸν ποταμὸν τὸ χέρι καὶ ἐγύρισα ἀμέσως. Ἐμμένεν ἀκόμη εἰς τὴν ἴδια θέσι, καὶ ἄμα μὲ εἶδε δὲν ἐκίνησε, γιὰ νὰ μὲ ἀφήσῃ νὰ προχωρήσω ἄλλο, ἀλλὰ ἔπειτα μὲ ἔπῃρε ἀπὸ πίσω χωρὶς νὰ πλησιαίξῃ ὅποτε ἔστρεψα ἀπὸ πίσω τὸν ἔβλεπα πάντοτε εἰς τὴν ἴδια ἀπόστασι.

— Καὶ πῶς τὸ ἐξηγεῖς αὐτό;

— Ὅτι μὲ εἶδε πῶς ἔρριψα κἄτι τι εἰς τὸν ποταμὸ καὶ ἤθελε νὰ μάθῃ ποῦτος εἶμαι.

— Ποῶν ἀπίθανον, καὶ ἂν δὲν ἔχῃς τίποτε ἄλλο νὰ μοῦ πῆς...

— Μὲ συγχωρεῖς! ἔχω περισσότερα καὶ καλλίτερα. Ἐλα ἄλλο ἀπὸ κάτω ἀπ' αὐτὸ τὸ φανάρι, νὰ σοῦ διαβάσω κἄτι σπουδαῖον.

Οἱ δύο φίλοι ἔφθασαν ἐπὶ τοῦ καταφύτου προαυλίου τῆς ἐκκλησίας τῆς Μαγδαληνῆς. Ὁ Μαξιμος ᾤδηγησε τὸν Βινζορὺ πλησίον ράμφους τινὸς τοῦ ἀεριοφωτος καὶ ἐξέβαλε τοῦ θυλακίου τοῦ ἐφημερίδα.

— Φίλε μου, εἶπεν ἐκδιπλῶν αὐτήν, ἰδοὺ τί ἀνέγνωσα εἰς ἓνα ἐσπερινὸν φύλλον. Ἄκουσε μὲ προσοχὴν αὐτὸ τὸ διάφορον. Ἀνέγνωσε δὲ χαμηλοφώνως:

«Σήμερον τὸ πρωῖ, ἐνῶ ἀλιεύς τις ἔστυρε ἀ δίκτυά του ἐν τῷ ποταμῷ Σηκουάνᾳ κάτωθεν τῆς γεφύρας τῆς Ὁμοιοῦς εὗρεν ἐκεῖ περιπεπλεγμένην χεῖρα γυναικίως. Τὸ σπαρακτικὸν ἄρα γε τοῦτο εὖρημα εἶνε ἀποτέλεσμα ἐγκλήματος; Ἀπασα αἱ ἐνδείξεις εἰς τοῦτο τείνουσιν, ἡ δὲ χεὶρ παρεδόθη εἰς τὸν ὑπαστυνόμενον τοῦ τμήματος. Πάραυτα δὲ ἤρξαντο καὶ αἱ ἀνακρίσεις.

Ἐλέχθη ὅτι διὰ παρασκευῆς καταλλήλου προφυλάττοντες αὐτὴν ἀπὸ τῆς σήψεως ἤθελον τὴν ἐκθέσει εἰς τὴν Μόργκ¹.

Οἱ ἀναγνώσται μᾶς ἔστωσαν βέβαιοι ὅτι πάντοτε θὰ τοὺς ἔχωμεν ἐνημέρους, ὅσον ἀφορᾷ τὴν μυστηριώδη ταύτην ὑπόθεσιν.»

— Τί λὲς γιὰ τὰς ἀνοησίας τοῦ ρεπορτερ αὐτοῦ; ἠρώτησεν ὁ Μαξιμος γελῶν. Θαρρεῖς πῶς δὲν ἔχω τύχη; Δὲν ἤθελα διόλου νὰ ἀνακατωθῇ ἡ ἀστονομία, καὶ ἰδοὺ ὅτι ἡ τύχη...

— Πολὺ κακὸ αὐτό, καὶ καθὼς βλέπεις εἶχα δίκαιον ὅταν σοῦ ἔλεγα νὰ μὴ ἀνακατωθῶμεν εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν.

— Δὲν εἶνε δὲ καὶ σπουδαῖο τὸ πρᾶγμα. Ὅλη ἡ ἱστορία τοῦ κομμένου χειροῦ θὰ εἶνε ὀκτῶ μόνον ἡμέρας, ἔπειτα θὰ τὸ ξεχάσουν. Τὸ ἓνα ἐγκλημα διώχνει τὸ ἄλλο. Κάποιοι μεθυσμένοι θὰ βρεθῇ νὰ κόψῃ καμμιά γυναικίκα σὲ κομματάκια, καὶ τότε ὅλο τὸ Παρίσι θὰ φροντίξῃ γιὰ τὸ νέον ἐγκλημα.

— Ἐὰν ὅμως ἀναγνωρισθῇ τὸ χέρι;

— Ἀπὸ ποῖον; θαρρεῖς ὅτι αὐτὴ ποὺ τὸ ἔχασε θὰ πᾶγῃ νὰ τὸ ζητήσῃ; Καὶ υποθέτεις ὅτι θὰ βρεθῇ κανεὶς ὁ ὁποῖος νὰ πῆ εἰς ποῖον ἀνήκει; Ἄ! ἂν ἐπρόκειτο περὶ κεφαλῆς...

Ἄν ἡ ἀστονομία ἔχει τὴν βλακεία νὰ ἐκθέσῃ τὸ ἀνώνυμο αὐτὸ χέρι, εἶνε γιὰ δίκὸν τῆς λογαριασμοῦ. Θὰ πάμε ὅμως εἰς τὴν Μόργκ νὰ κούσωμε τί ὑποθέσεις θὰ

κάνῃ ὁ κόσμος, ὅταν τὸ βλέπῃ κλεισμένο μέσα στὰ γυαλιὰ.

— Θὰ πᾶς μόνος σου. Δὲν ἔχω ὄρεξι νὰ πᾶγω νὰ μὲ συλλάβουν, διότι ἂν ἐπήγαινα θὰ ἐλειποθυμοῦσα.

— Σὲ βεβαιῶ, Ἰούλιε, σὲ λυποῦμαι. Δὲν φέρεσαι καθόλου ὅσιν ἄνδρας. Εὐτυχῶς καὶ χωρὶς ἐσὲ ἔμπορῶ νὰ κάνω μόνος μου ὁ θετός μου δὲν ἔξυρει τίποτε;

— Ὅχι· μὲ ἐρώτησε μόνον γιὰτὶ δὲν ἐπήγαμε εἰς τὴν ἐσπερίδα χθὲς καὶ ἔμεινε πολὺ εὐχαριστημένος μὲ τὴν ἀπολογία πού μοῦ εἶχες πεῖ. Ἄλλως τε ἔχει καὶ αὐτὸς φροντίδας· κἄτι νέον τοῦ συνέθη.

— Τί; μήπως κανεὶς ἀνταποκριτῆς τοῦ ἐπτώχευσε;

— Ἄν ἦτο αὐτὸ μόνον! Εἶνε ἀρκετὰ πλούσιος διὰ νὰ ὑποφέρῃ χρηματικὴν ἀπώλειαν. Ἐμαθεν ὅμως ὅτι ὁ Ροβέρτος ἀγαπᾷ τὴν ἐξαδέλφον σου, καὶ ὅτι ἡ ἐξαδέλφη σου, θέλει νὰ νυμφεθῇ τὸν Ροβέρτον· ἔγινε ἐξω φρενῶν ἀπὸ τὸν θυμὸν του. Δὲν ἤξυρω τί εἶπε τῆς κόρης του, ἀλλὰ τὸν γραμματέα του τὸν ἐδίωξε.

— Ἀδύνατον!

— Ὁ Ροβέρτος ὁ ἴδιος μοῦ τὸ εἶπε. Ὁ κύριος Δορζέρ του εἶπε καθαρὰ καθαρὰ ὅτι δὲν τὸν θέλει διὰ γαμβρόν του καὶ τοῦ ἐπρότεινε ὡς ἀνταμοιβὴν νὰ τὸν στείλῃ ἀντιπρόσωπόν του εἰς τὴν Αἴγυπτον.

— Καὶ ἐδέχθη ὁ κύριος δὲ Καρνοέλ;

— Ἐκεῖνος! δὲν τὸν ἔξυρει. Εἶνε ὑπερήφανος ὡς πρίγκηψ καὶ θὰ προτιμοῦσε νὰ πεθάνῃ τῆς πείνας παρὰ νὰ ταπεινωθῇ. Τὰ πάντα ἠρνήθη καὶ ἀναχωρεῖ.

Ἔπεται συνέχεια.

ΑἰΩΘΟΡΟΣ

ΙΟΥΔΙΟΥ ΚΛΑΡΕΤΥ

Ἡ ΣΗΜΑΙΑ

Ἔργον στεφθὲν ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας
[Συνέχεια].

Τὸ αἰφνίδιον τοῦτο οικονομικὸν σύστημα εἶχε τὴν αἰτίαν του, καὶ ἕκαστος τῶν δύο ἐκείνων ἀνδρῶν ἠννοεῖ τὸ αἴτιον τῆς τοιαύτης διαγωγῆς τοῦ συντρόφου του. Οὐδόλως ὅμως ἀνέφερον ποτὲ τί περὶ τούτου. Ἐν τοιαύτῃ φιλίᾳ καὶ τοσοῦτον οἰκειῶς ζῶντες, εἶχον λάβει τὴν συνήθειαν τῶν αὐτῶν φροντιδῶν καὶ σκέψεων. Ἐνίοτε ἠννοοῦντο δι' ἐνὸς βλέμματος, διὰ μιᾶς χειρονομίας. Πολλάκις ἡ συμβίωσις καὶ ἡ ἀκραφνῆς ἀγάπη ἔχουσι τοιαῦτα ἀποτελέσματα. Ἡ ἰδέα διπλασιαίζεται, ἡ μᾶλλον αἱ δύο ἰδέαι μίαν μόνον ἀποτελοῦσιν, ἡ αὐτὴ δὲ ψυχὴ κατοικεῖ εἰς δύο σώματα.

Ὁ Φουζερὲλ καὶ ὁ Μαλαπὲρ οὐδὲ λέξιν προέφερον ἐκ τοῦ σχεδίου των, ἕκαστος ὅμως τούτων ἐντελῶς τὰ πάντα ἐγνώριζε, καίτοι προσποιούμενος δῆθεν εὐχαριστήσιν, διότι ὁ φίλος του δὲν προσεπάθει νὰ μαντεύσῃ.

Ἦτο σταθερὰ καὶ ὠρισμένη ἰδέα, ἦν οἱ δύο ἐκεῖνοι ἄνδρες ἠμιλλῶντο ὅπως θαυπέωσι, μία ἐκ τῶν ἰδεῶν ἐκείνων, αἰτινες δύνανται βίον ὀλόκληρον ν' ἀπορροφήσωσι, καὶ χρησιμεύσωσιν ἐνίοτε εἰς τὸν

ἄνθρωπον ὡς πρόσχημα τοῦ βίου, ἰδέα ἀπόλυτος, ὡς ἡ τῶν ζητούντων ἀγνώστους κόσμους, ἰδέα ἔξοχος καὶ τρελλή. Ἐκαστος αὐτῶν, εἶχεν ἀποφασίσει κατ' ἴδιαν νὰ πορευθῇ ἀνευ οὐδενὸς δισταγμοῦ εἰς Ποτσδάμην, ὅταν θὰ ἡδύνατο, καὶ ἐκεῖ νὰ σχίσῃ, νὰ λάβῃ, νὰ καύσῃ, νὰ κλέψῃ, νὰ καταστρέψῃ — Κύριος οἶδε πῶς! — τὴν σημαίαν τοῦ πρώτου συντάγματος τῶν γρεναδιέρων τῆς φρουρᾶς, ἣν ἡ ὑπερηφανία τῶν Γερμανῶν προσέφερον ὡς τροφήν εἰς τὰ ὄμματα τῶν περιέργων.

Ἡ ἴσως ἀκατόρθωτος καὶ παράδοξος ἰδέα αὕτη, εἶχεν ὠριμάσει εἰς τὸν ἐγκέφαλον τῶν δύο ἐκείνων στρατιωτῶν κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἔμαθον ὅτι ἡ σημαία, ἦν ἐνόμιζον σωθεῖσάν ὑπὸ τῶν χειρῶν των, ἐχρησίμευεν ὡς τροπαῖον τῶν ἐχθρῶν. Οὐδέμια δύναμις ἐν τῷ κόσμῳ θὰ ἡδύνατο νὰ ἀποτρέψῃ αὐτοὺς ἐκ τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης, ἢ νὰ τοῖς δείξῃ τὸ ἀδύνατον. Ἐνόμιζον ὅτι ἦτο καὶ τοῦτο καθήκον. Ἡ συνειδησις αὐτῶν τοῖς ὑπαγόρευε τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις:

«Πρὸς τί νὰ εἶσαι στρατιώτης, ἀφ' οὗ ἀφίνεις τὴν σημαίαν σου εἰς τὸν ἐχθρόν;»

Ἄλλως τε καὶ ὑπὸ καθαρῶν ἐγωῖστικῶν ἐποψιν, ἡ ἐπιχείρησις ἔπρεπε νὰ γείνη. Ἀφ' οὗτο ἐγνώριζον ὅτι ἡ ὑστάτη αὐτῶν ἀφασίωσις, ἡ θυσία των, ἡ ὀργὴ αὐτῶν ἢ ὑπέροχος, ἀπέβησαν ἀνωφελεῖ, ἐγένοντο σκυθρωποὶ καὶ ὡσεὶ ἀπηυδακτοί, διεφύλακτον ὀργὴν τινα, ἐκοιμῶντο κακῶς, δὲν ἠγάπων πλέον τοὺς περιπάτους των, τὴν ἡρεμον συνδιάλεξιν, τὸν εἰρηνικὸν βίον τῆς μικρᾶς πόλεως, ἀλλ' ἦσαν ἀπ' ἐναντίας ἀνήσυχτοι καὶ δυσηρεστημένοι, ὡς πάντες οἱ Ἰακοί, τῶν ὁποίων καταθραύει τὰς πτέρυγας ἡ βραρεῖα πραγματικότης. Ἐκ τοῦ ὕψους τῶν ὀπτασιῶν αὐτῶν καταπεσόντες εἰς τὸ χῶμα, ἀκαταγωνίστως ἐφέροντο ὅπως ὑψωθῶσιν εἰς τὸ πρῶτον ὀνειρόν των. Ἐπρεπε νὰ γείνη τοῦτο, καὶ διὰ τὴν ὑγείαν των ὡς καὶ διὰ τὸ καθήκον. Οἱ καλοὶ ἐκεῖνοι ἄνδρες θὰ ἐκάλουν τοῦτο ἐγωῖσμόν, ἐνῶ ἦτο καθαρὸς ἥρωϊσμός.

Τὸ μόνον, ὅπερ ἐκράτει αὐτοὺς ἐν Νορμανδίᾳ, ἦτο τὸ ζήτημα τοῦ χήματος, διότι ἐν τοιαύτῃ ἐποχῇ ταξιδίδιον εἰς Πρωσσίαν ἐστοίχιζε πολὺ καὶ οἱ ἀρχαῖοι στρατιῶται δὲν ἦσαν πλούσιοι. Διὰ τοῦτο ἀμφότεροι ἀφώνως ἀπέσπων ἐκ τῶν ἡδονῶν καὶ ἔξεων αὐτῶν τὰς μικρὰς οικονομίας, δι' ὧν θὰ ἡδύναντο μίαν ἡμέραν νὰ ὑπάγωσιν εἰς Παρισίους, ἐκ Παρισίων εἰς τὰ σύνορα, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ποτσδάμην.

Ἐπὶ ἔρρευσαν, καθ' ἃ ἐκεῖνοι κατεδίωκον τὴν αὐτὴν ὠραίαν ἠρωϊκὴν χίμαιραν. Λεπτὸν πρὸς λεπτόν, ὡς πάντες οἱ πτωχοὶ, οἱ λοχαγοὶ ἀπῆρτισαν τὰ ἔξοδα τοῦ ταξιδίδιου καὶ ὅταν τὸ ποσὸν συνεπληρώθη, ὅποταν ἠλλαζαν καὶ μετέβαλλον τὰ μικρὰ καὶ πολυάριθμα αὐτῶν ἀργυρὰ νομίσματα εἰς ὀλίγα χρυσά, ὅποταν μετροῦντας τὰς ὀλίγας, ἀλλ' ἱερὰς οικονομίας ταύτας, εἶδεν ἕκαστος αὐτῶν ὅτι ἡδύνατο ἤδη νὰ γείνη ἡ ἐπιχείρησις, ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἦτο ἡμέρα χαρᾶς διὰ τοὺς δύο φί-

1. Αἰθουσα ἐν τῷ ἐν Παρισίους νεκροσκοπέῳ, ἐνθα ἐκτίθενται τὰ εὐρεθέντα πτώματα πρὸς ἀναγνώρισιν.

λους, και ἐκάτερος ἐνεπιστεύθη εἰς τὸν ἄλλον ἀρχαῖον καὶ κρύφιον πόθον, ὃν ἐκ τῶν προτέρων ἐγίνωσκον ἀμφοτέρω.

— Σὲ εἶχα μαντεύσει, καλέ μου Μαλαπέρ, εἶπεν ὁ Φουζερέλ, ἀλλὰ σοὶ ἄφινα τὴν εὐτυχίαν νὰ νομίζης ὅτι μόνος τρέφεις τοιοῦτο σχέδιον.

— Καὶ ἐγὼ ὁμοίως σὲ εἶχα μαντεύσει, ἀλλ' ἐφαίνεσο τόσον εὐχαριστήμενος ὅπου-ταν σὲ ἠρώτων διατί δὲν καπνίζεις καὶ μοὶ ἀπεκρίνεσο: «Διότι . . .»

— Ὑποκριτὰ! ἔλεγες ὅτι δὲν ἀγαπᾶς πλέον τὸν οἶνον τῆς Μαδέρας.

— Βεβαίως, δὲν τὸν ἀγαπᾶ πλέον. Ἦδη ἀγαπᾶ μόνον τὴν σημαίαν ἐκείνην ἣν πρέπει νὰ λάβωμεν ὀπίσω. Διὰ τοῦτο μόνον ζῶ. Δὲν ἀποθνήσκει τις καθιστάμενος ὀλιγαρχῆς. Ἄν ἐδαπάνων δέκα σολδία δι' ἓν ποτήριον οἴνου, νομίζω ὅτι θὰ μοὶ ἐφαίνετο ὅτι ὁ οἶνος μοὶ ἀπέσπα τὸν λάρυγγα. Τὰ χρήματα ταῦτα νομίζω ὅτι θὰ τὰ ἔκλεπτα ἐκ τῆς ιδιαιτέρας μου θήκης.

— Εἶχες ἰδιαιτέρα! εἶπε γελῶν ὁ Φουζερέλ. Ἐγὼ εἶχα κομποπαρᾶν!

— Καὶ πόσα ἐμάζευσες;

— Ἐννεακόσια φράγκα!

— Ἐγὼ χίλια τριακόσια!

— Ἄ Κροῖσε, ἀνέκραξεν ὁ Φουζερέλ, εἶχες λοιπὸν καὶ ἄλλας οἰκονομίας κερκρυμμένας;

— Ὅχι, ἀπεκρίνατο ὁ Μαλαπέρ, ἀλλ' ἐπώλησα καὶ τὸ μικρὸν εἰσοδήμα μου τὸ ὅποιον ἐκοιμάτο εἰς τὸ βάθος τοῦ χαρτοφυλακίου μου. Ἦδυνάμην νὰ διαθέσω καλλίτερα τὸ μικρὸν ἐκεῖνο τεμάχιον τοῦ χάρτου; Ἰδοὺ ἀμέσως ἐξ αὐτοῦ πεντακόσια φράγκα!

— Εἶσαι καθ' ὅλου ἀνὴρ, εἶπεν ὁ Φουζερέλ, φίλησέ με.

— Εἶνε ὠραῖον ἢ σιωπηρὰ συνεννόησις, εἶπεν ὁ Μαλαπέρ μετ' ὀλίγον. Δὲν εἶνε ἀληθὲς ὅτι δὲν θὰ ἠδύνασο νὰ ζήσης γνωρίζων ὅτι εἶνε ἐκεῖ κάτω ἐκείνη;

— Θὰ τὴν φέρωμεν ἐδῶ, Μαλαπέρ.

— Πότε ἀναχωροῦμεν;

— Αὔριον, ἐὰν θέλης!

— Ἔστω, αὔριον· ἔχω τὸ διαβατήριόν μου ἑτοιμον.

— Τὸ ταξείδιον εἶνε μακρὸν καὶ δύσκολον ἢ ἐπιχειρήσις, ὑπέλαθεν ὁ Φουζερέλ. Ἄλλοι θὰ εὕρισκον αὐτὴν γελοίαν, ἐγὼ δὲν ἀντιλέγω ὅμως, καὶ ἂν δὲν ἐπράττομεν οὕτω, τότε ἄς συνεφιλούμεθα πρὸς τὸ παρελθὸν καὶ ἤρεμοι ἄς ἀπεθνήσκομεν ἐδῶ, παχεῖς ὡς κληρικοὶ καὶ μὴ φροντίζοντες πλέον οὐδὲως περὶ τῆς ἀνδρικῆς τιμῆς. Ἐχεῖς δίκαιον, ἄς ἀναχωρήσωμεν αὔριον. Τοιαύτη ὁδοιπορία οὐδέποτε δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἄρχεται ἐνωρίς, ὅπου βαδίζωμεν πρὸς τοιοῦτον σκοπόν!

Πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως διέθεντο τὰ τοῦ οἴκου των, ἐκρυψάν τὰς παλαιὰς καὶ ἡμιτετριμμένας στολάς των ὡς καὶ τὰς ἐπωμίδας των.

Ὁ Φουζερέλ εἶχε φυλάξει εἰς τὸ βάθος κιβωτίου τὰς ἐπωμίδας τοῦ λοχίου, ἀργυρᾶς καὶ τὰς ἐρυθρᾶς, τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ καὶ ἐκείνας τοῦ λοχαγοῦ. Παρετήρη-

αὐτὰς μετὰ βραθείας συγκινήσεως, διότι ἀνεμίμησκον αὐτῶ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος, τὴν πρὸς τὸν κίνδυνον ἀδιαφορίαν, τὴν ἀρενωπὴν χαρὰν καὶ τὴν νίκην. Παρίστανον τὰ διάφορα στάδια τοῦ βίου του. Τὰς ἔθεσεν ὁμοῦ, μετὰ τὸ παράσημον τοῦ Μαλαπέρ, εἰς θήκην, διὰ κλειδὸς ἀναθέσας τὴν φύλαξιν εἰς τὴν γραίαν ἐνοικιαστρίαν.

— Ἄν δὲν ἐπιστρέψωμεν, εἶπε, πώλησε αὐτὰ καὶ δὸς τὰ χρήματα εἰς τοὺς πτωχοῦς!

— Εἰς τὸν πόλεμον λοιπὸν πηγαίνετε; ἠρώτησεν ἡ γραία.

— Σχεδόν, ἀπεκρίνατο ὁ Φουζερέλ.

Δ

Συγκεκινημένοι καὶ μετὰ μεγάλης θλίψεως κατέλιπον τὴν Βερνὼν ὅπου ἀπὸ εἰκοσαετίας εἶχον συνειθίσει νὰ ζῶσιν, ἀλλ' οἱ δύο ἀξιωματικοὶ ἐν τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ ἐπανεῦρισκον μέρος τῆς ζέσεως ἣτις κατέκαιεν αὐτοὺς ἄλλοτε, ὅπου ἐξήρχοντο εἰς ἐκστρατεῖαν. Ἐνόμιζον ὅτι σάλπιγξ διάτορος ἐσήμαινε τὴν ἔφοδον.

Ὅταν ἡ ἀμαξία ἀνεχώρησεν, εἰς ἕκαστον αὐτῆς κλονισμὸν, ὁ τριγμὸς τῶν ὕλων ὁμοίως τουφεκισμῶ, αἰφνιδίως ἢ ἐντύπως τῆς μάχης ἤρχετο πρὸ ὀφθαλμῶν των, καὶ ἐμέθυον ὡς ἐκ τῆς ὁσμῆς πυριτιδῶς.

Ἐπεχείρουν βαρὺ καὶ ἐπίπονον ταξείδιον, ἀλλ' ὁ σκοπὸς πρὸς ὃν ἀπέβλεπον, καθιστάμενος κύριος πάσης ἄλλης αὐτῶν ιδέας, τοὺς παρέσυρε καὶ ἡ ὁδὸς ἐφαίνετο βραχυτέρα. Ἐνόμιζες ὅτι εἰς τὸν ὀρίζοντα ὡς μαγνήτης διηνεκῆς ὑψοῦτο ἡ σημαία ἐκείνη, ἣτις ἄλλοτε εἶχεν ἀναπατασθεῖ ὑπὸ τοὺς συριγμοὺς τῶν σφαιρῶν. Εἶδός τι συνήγατος ἤχει ἀκαταπαύστως εἰς τὰ ὠτά των. Ἐκάστη στροφή τοῦ τροχοῦ ἔφερεν αὐτοὺς ἐγγύτερον τοῦ πυρετωδῶς διωκομένου σκοποῦ. Ἐνίοτε, ἐνόμιζον ὅτι ὠνειρεύοντο. Τοσοῦτον χρόνον εἶχον ἐπιθυμήσει τὸ ταξείδιον ἐκεῖνο, ὥστε τοῖς ἐφαίνετο ὅτι δὲν ἦτο ἀληθές, ὅτι δὲν ὠδοιπόρου, ὅτι δὲν θὰ εὕρισκον εἰς τὸ τέμα τῆς ὁδοῦ τὸ Βερολίνον καὶ τὴν Ποτσδάμην.

— Γνωρίζεις τί με τρομάζει; εἶπε νύκτα τινὰ ὁ Μαλαπέρ εἰς τὸν Φουζερέλ. Φοβοῦμαι μήπως δὲν φθάσωμεν ποτὲ ἐκεῖ κάτω.

— Διατί; ἠρώτησεν ὁ Φουζερέλ.

— Καὶ ἐγὼ δὲν γνωρίζω, ἀπεκρίνατο ὁ λοχαγὸς παρατηρῶν τὰς λευκὰς ράχεις τῶν ἵππων ἐφ' ὧν ἀνεπήδων οἱ χαλιννοὶ φωτιζόμενοι ὑπὸ τῆς ἐρυθρᾶς λάμψεως τῶν φανῶν τῆς ἀμαξίας.

Ἐν τούτοις προυχώρου. Προσῆγγιζον εἰς τὸ Βέλγιον· εἶχον ἤδη διέλθει τὸ Ροκρουά. Ἦδη κατεῖχοντο ὑπὸ συγκινήσεως ἀληθοῦς καὶ βραθείας, διότι ἀπαξ ἔτι κατέλιπον τὴν γῆν ταύτην τῆς Γαλλίας, ἐκ τῆς ὁποίας ἀνεχώρου ἄλλοτε πεζῇ καὶ ἠχοῦντος τοῦ τυμπάνου, ὅπως πολεμήσωσι καὶ πληρωθῶσι. Ἀφίκοντο εἰς Γιβέ. Διὰ τοῦτο ὁ Μαλαπέρ, ἀπηυδη-

κῶς καὶ ἐκ τοῦ ταξείδιου, ἦτο περίλυπος. Ἀπὸ τοῦ Ροκρουά κατελείφθη ὑπὸ ἀδιαθεσίας καὶ πόνων τῆς κεφαλῆς καὶ αἰμοδιάσεως. Κατ' ἀρχὰς δὲν ἔδωκε προσοχὴν.

— Δὲν εἶνε τίποτε, ἔλεγεν· εἶνε ἡ κόπωση.

Ὁ Φουζερέλ ἐν τούτοις ἔβλεπεν αὐτὸν ὠχρόν, καταπεπονημένον καὶ παραδόξον πυρετὸν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς του.

— Ὑποφέρεις λοιπὸν πολὺ, Μαλαπέρ, τὸν ἠρώτα ἀνησυχῶς.

— Ποσῶς, ἀπεκρίνετο ὁ λοχαγός, τοῦ ὁποίου ἡ ὑπερηφανία ἐπέτρεπε νὰ ὑποφέρῃ.

Καὶ ὅμως ὁ Μαλαπέρ εἶχε προσβληθεῖ καὶ ἔχανε τὴν ὄρεξιν· ἡ κεφαλὴ του ἦτο βαρεῖα καὶ τὸ χρανίον κατείχετο ὑπὸ διηνεκοῦς ἡμικρανίας, ἀλλὰ προσεπάθει νὰ λησμονῇ πάντα ταῦτα, ὅπου ἀνελογίζετο ὅτι εἰς τὰ πέρατα τῆς ὁδοῦ εὔρηται ἡ Ποτσδάμη καὶ ἐντὸς αὐτῆς ἡ σημαία.

Εἰς Γιβέ ἐν τούτοις, καθ' ἣν στιγμὴν ἐπέρων τὰ βελγικὰ σύνορα, ὁ Μαλαπέρ ὀλίγου δεῖν νὰ ἐνδώσῃ εἰς τὴν ἀδιαθεσίαν, ἣτις κατέτρυχεν αὐτόν. Ἐν ὄσφ ἐζεύγνυσον τοὺς ἵππους εἰς τὴν ἀμαξίαν, καθήμενος ἐπὶ ὀρίου, ἐθεάτο μακρόθεν τὴν πράσινον ἐκείνην γῆν, ἣτις ἐφαίνετο εἰς τὸν ὀρίζοντα καὶ ἣτις ἦτο τὸ Βέλγιον.

— Ὅπισθεν, ἔλεγε καθ' ἑαυτόν, εἶνε ἡ Γερμανία, ἐκεῖ κάτω!

Τὸ ἐσπέρας ἀφικνεῖτο. Μακρὰν ἐπὶ τῆς πλατείας οἱ Γάλλοι στρατιῶται ἐκτύπων διὰ τῶν ράβδων των τὴν ἀποχώρησιν μετὰ μεγάλης ἐνεργείας, ὅπως ὁ θόρυβος αὐτῶν προσβάλλῃ καὶ τὰ ξένα ὄτα ἐπὶ τῆς ἄλλης ὄχθης. Ὁ καιρὸς ἦτο ὠραῖος. Εἰς τὸν ἄερα, πρὸς τὸ μέρος τοῦ φαιοῦ ὑψηλοῦ φρουρίου, νέφην ἐντόμων συνεστρέφοντο εἰς τὸ λυκόφως τῆς ἐσπέρας ἐκείνης τοῦ Αὐγούστου. Ὁ Μαλαπέρ ἔλεγε μετὰ θλίψεως καὶ μελαγχολίας ἦν ἠδυνάτει νὰ ὑπερνικήσῃ:

— Ὀλίγα εἰσέτι βήματα καὶ φεύγομεν ἐκ τῆς Γαλλίας! Ὅθ' ἐπανιδῶ ποτὲ τὴν πατρίδα;

Ἐπεται συνέχεια.

I. Δ. Ζ.

ΕΙΣ ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΤΩΝ ΕΚΛΕΚΤΩΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΩΝ

πωλοῦνται τὰ ἐξῆς νεώτατα γαλλικὰ βιβλία, μετὰ τὰς αὐτὰς τιμὰς τῶν γαλλικῶν βιβλιοπωλείων, ἦτοι πρὸς φράγκα χρυσᾶ 3.50 ἕκαστος τόμος, ελεύθ. ταχυδρομικῶν 3.80:

LES BILLETS BLEUS, par ÉMILE GOUDÉAU, illustrations de Trock.

LA COUR DE L'EMPEREUR GUILLAUME, par ***.

LA FRANCE ET L'ALLEMAGNE, par C. KOETTSCHEU, lieutenant-Colonel, ouvrage traduit avec l'autorisation de l'auteur, par ERNEST JANGLÉ, professeur à l'École spéciale militaire de Saint-Cyr.

LES S'CRONGNIEUGNIEU DU COLONEL RAMOLLOT, par CHARLES LEROY.

LES FEMMES JUGÉES PAR LE DIABLE, par G. CLAUDIN.

GRIPPE-SOLEIL, par F. DU BOISGOBEY.

HONNÊTE? par E. ERISH ET N. LAVAL.

GAULOISERIES NOUVELLES, par ARMAND SILVESTRE.